ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 576 | Կ. ՊՈԼԻՍ, ՈՒՐԲԱԹ, 1898 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 11—23 | 7 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎ" 1316 | 1314 | Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 576

"بوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته. صاحب امتياز و مدير مسئول
بوزانت كجيان
مطبعه واداره خانه سى بابعالى جاده سنده ۲۳ و ۲۵ نومرولى
دائرهٔ مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱՅ

Բիւզանդիոն

ՍԱՆԹ 20

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23_25.
CONSTANTINOPLE

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՈԼԱՆՏԱ ԵՒ ԻՐ ՆՈՐ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

[Ժամագրական Թուղթ, Սեպտ. 14]

Բ[*]

Հոլանտացի ժողովրդին դեռատի Թագուհւոյն նկատմամբ հաւատարմութեան այս զեղումն յայտնապէս ինքնաբուխ է: Իր զգացումը գրգռելու համար ոև է բան եղած չէ արքունի և կառավարական պաշտօնէից կամ յանձնախումբերու կողմէ: Արքունեաց ընթացքն ալ յոյժ պարզ և ընտանեկան է: Ամէն պաշտօնական բան հեռացած է ընտանեկան կարգադրութեան մը ձեռք տալու հանդէսին.—Օրանժի Տան և Միացեալ Գաւառաց միջեւ կնքուած հին դաշինքին վերանորոգումը: Հրաւէր եղած չէ օտար Թագաւորաց եւ Կայսերաց՝ անձամբ կամ իշխանական տան ներկայացուցիչներուն կողմէ: Զինուորական պատկառելի տեսարաններ չկան: Կրօնային խորհուրդներ, Թագադրութիւն և օծում չկան: Բաուին բուն նշանակութեամբ մայրաքաղաք ալ չկայ: Լա Հէյի պալատն համեստ չէնք մ՚է, նոր ոճով պանդոկէ մ՚իսկ նուազ բազմածախ և շքեղ. չէնքին ճակատը պարիսպ կամ երկաթեայ փեղկեր չկան՝ բաժնելու համար զայն փողոցէն՝ ուր կ՚երթեւեկեն կառքերն ու թրամուէյներն, եւ կանանց ու մանկանց բազմութիւնն ամբողջ օրը կը խռնուի պալատին առջեւ, յուսալով թէ Թագուհին պատուհանի մը առջեւ պիտի տեսնուի: Տեսայ զինքն երբ իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ կատարուած եկեղեցական պաշտամունքէն ետքը կառքով կ՚վերադառնար հին եկեղեցիէն, և երկրորդ անգամ տեսայ՝ երբ գահակալութենէն օր մը յառաջ Ամսդերտամ կ՚երթար: Նոյնքան պարզ էր, որքան երբ Վիքդորիա Թագուհին սովորական պտոյտն ընէ կառքով Ուինտսորի կամ Հայտ Բարքի մէջ: Թէեւ Բշ. Սեպտ. 5ին գահակալութեան արարողութիւնք արդէն սկսած էին, Թագուհին ու իր մայր հանդարտօրէն կառք նստած, բազմամբոխ փողոցներու մէջէն կ՚անցնէին առանց պատուական գունդի և նոյն իսկ առանց հեծեալ հետեւորդի մը: Գահակալութեան ամբողջ արարողութեան տրուած էր հայրենասիրութեան, ժողովրդային ոգւոյ և պատմական իրականութեան խիստ նկարագիր մը: Միացեալ Գաւառաց և Օրանժի իշխաններուն դաշնակցութիւնն՝ արարողութեան տիրող շեշտն էր: Դեռատի Պետն աղամանդազարդ խոյր մը դրած էր, բայց նոյն իսկ իրբեւ խորհրդանշան՝ պսակ մը դրուած չէր անոր վրայ: Հանդիսական կառք կամ արքայական երիվարներ չգործածեց, այլ մինակ քալեց և առանց յատուկ թիկնապահներու, հետիոտն, պալատէն մինչեւ եկեղեցի, խռնուած ամբոխին աչքին առջեւ, հետեւորդ ունենալով պետական պաշտօնատարներ եւ բանակին ու նաւատորմին պետերը. իր ետեւէն կ՚տարուէին ազգային Թուրն և Օրանժ-Նասաուի ու Հոլանտական Տէրութեան դրօշները: Եւ երբ իր գահը բազմեցաւ, իր դէմ ունենալով Նախարարներն և խորհրդարանի երկու ժողովներուն անդամներն, յարգանքի կամ հպատակութեան միջնադարեան գործողութիւն մը չկատարուեցաւ, այլ հանդիսաւոր երդում մը միայն փոխանակուեցաւ գահաժառանգ իշխանին եւ ազգին ներկայացուցիչներուն միջեւ: Եզական և պատմական գործողութիւն մ՚էր այս, Եւրոպայի մէջ իրաւցնէ մէկ հատիկ, որ կ՚յիշեցնէր հին Հռոմի կայսերական ժամանակներէն մին, երբ երկու տարբեր անհրաժեշտ էին օրինաւոր վեհապետ մը շինելու համար.—սերունդ ըլլալ իշխող ընտանիքի մը, ասկէց զատ օրինական կերպով ի գահ բազմիլ ի ներկայութեան Ծերակոյտի մը և ազգային իշխանութեանց: Դեռատի Թագուհին այս յոգնեցուցիչ արարողութեան միջոցին ցոյց տուաւ ոչ միայն վեհութիւն և հաստատամտութիւն, այլ նաև սրամիտ ըմբռնում մը ա՚յն մասնաւոր պաշտօնին՝ զոր իր վրայ կ՚փոխանցէր իր փառաւոր ցեղին պատմութիւնը: Երկար և խոհական դաստիարակութիւն մը հասունցուցած է իր սեփական և բնածին իմացականութիւնն ու նկարագիրը: Յիշելու արժանի տեսարան մը եղաւ, երբ ճիշտ 18 տարեկան դեռահասակ աղջիկն, որ ընտանեկան առանձնութեան մէջ պահուած էր խնամով, հրաւիրուեցաւ իր Պալատէն հետիոտն մեկնիլ ամբոխին աչքին առջեւ, առանց իր մօր կամ ոև է ազգականի, միակ տիկին մը ունենալով իրեն հետեւորդ՝ և այսպէս պետական պաշտօնատարներու Թափորով երթալ բազմիլ իր գահը մեծ եկեղեցւոյն մէջ:

Իր ետեւէն չէին տարուեր ոսկեղէն կամ արծաթեղէն գաւազաններ, եւ պատուական տիկիններու ալ պէտք չկար: Այլ Նասաուի ժառանգուհին կը քալէր հաստատ և հպարտ քայլերով, որպէս թէ տասն տարիէ ի վեր Թագաւոր մ՚եղած ըլլար, իր առջեւէն ունենալով իր Տան ու ազգին զինանշաններն և դրօշները: Մաւրիկ Անգամ, երբ 17 տարեկան հասակին մէջ իր վաղամեռիկ հօր պաշտօնն ստանձնեց, Վիլհէլմինայէն աւելի ինքզինքին տէր չէր, ոչ ալ աւելի հաստատակամ երեւոյթ մը ցոյց կուտար: Թագուհին իր գահը բազմեցաւ, եւ հաստատ ու Թափանցիկ ձայնով իր յայտարարութիւնն արտասանեց: Այս յայտարարութիւն, սրտէ բխած, պարկեշտ և գեղեցիկ հատուած մ՚է, պարագային արժանավայել, և պատիւ կ՚բերէ զայն խմբագրող Նախարարներուն: Զերծ է պայմանադրական բանաձեւութիւններէ և անմէջ տափակութիւններէ՝ որք խիստ յաճախ տաղտկալի են մեզ, նմանօրինակ յայտարարութեանց մէջ: Բայց յայտարարութեան ամէնէն հրապուրիչ մասն էր Թագուհիին զայն արտասանելու կերպը: Վիլհէլմինա ներդաշնակ եւ հրամայող ձայն մ՚ունի: Բեմբասացութեան ոև է կրթանքը չէ որ բարւոքած ըլլայ անոր հնչուն և միանգամայն համակրական շաւերուն արտաբերումը: Եկեղեցւոյն մէջ առանց շունչ առնելու մտիկ ընող հազարաւորներէն շատ քիչերուն պատահեցաւ մէկ կամ երկու բառ չլսել: Ո՛չ մէկ շեշտի մէջ Թերացաւ, ո՛չ մէկ տող խառնակեց կամ լպրտեց: Ոչ միայն կատարեալ էր առոգանութիւնն, այլ և երբեմն իր ձայնին մէջ զգացեալ և եռանդագին շեշտ մը կար, որ ցոյց կուտար թէ կ՚ենն ո՛ր աստիճան խորապէս կ՚զգար՝ իրբեւ Թագուհի արտասանած բառերը: Եւ երբ բարձրացուց անձեռնոց աջ ձեռքն, և երդուրնցաւ թէ «Օգնութեամբ Ամենակարողին Աստուծոյ՝ յաւիտեան պիտի գործեմ Հոլանտայի բարւոյն համար, ինչպէս պարտի գործել բարի Թագաւոր մը», տեսարանը Թատերական ձև մ՚առաւ, որ դուն ուրեք կ՚պատահի արքայական արարողութեանց մէջ: Արքունի մունետիկներ այն կապոյտ և Նարնջագոյն զգեստներն հագած՝ որոցմով կ՚ռուէին Վիլհէլմ Ա.ի զօրքերն, հնչակիցին իր գահակալութիւն, և ամբողջ ժողովը գոչեց. «Կեցցէ՛ Թագուհին»: Յետոյ Երեսփոխանական և Ծերակուտական միացեալ ժողովին մէջ, իւրաքանչիւր ժողովական յակոնէ յանուանէ կանչուեցաւ, և անձնիւր ոք իր տեղէն ելնելով և աջ ձեռքը վեր բարձրացնելով, հաւատարմութիւն երդուընցաւ Թագուհւոյն. անոնք որ իրբեւ ճիշդ աւետարանական՝ երդումը չէին ընդունէր՝ պարզապէս սա բառերը կ՚արտասանէին. «Կ՚խոստանամ զայս»:

Պէտք է դիտել տալ թէ ազգին ներկայացուցիչներուն, ինչպէս նաև Թագուհւոյն երդումը Թագաւոր բառը կը գործածէր, ոչ թէ Թագուհի: Եւ ասիկա բնական կ՚թուէր: Վիլհէլմինա կէս առ կէս աւելի կատարելապէս չէր կրնար Թագուհիի դերը կատարել, մինչեւ իսկ եթէ Մարիա Թերէզա ինքն ըլլար, և բնաւ պիտի չզարմանայինք եթէ Խորհրդարանին կրկին ժողովները միաձայն գոչէին. «Կ՚մեռնի՛նք մեր Թագաւորին համար», ինչպէս Մաճառները գոչեցին Մարիա Թերէզայի համար, երբ ամէն կողմէ թշնամիք կ՚յարձակէին Աւստրիոյ Տան վրայ: Յետոյ ազգային երգը նուագեցին— Վիլհէլմուս-լիտ — զոր շինած է Ալտէկոնտ, Լռասէր Վիլհէլմի բարեկամն ու պատուիրակը: Եւ Թագուհին, հետիոտն, ինչպէս արդէն եկած էր, Պալատ վերադարձաւ, իր ժողովրդեան ծափերուն և կեցցէներու եւ քայլերգներու մէջէն: Նշանակութեան արժանի էր նաեւ Մայր-Թագուհւոյն կամ Խնամակալ-Թագուհւոյն համար պատրաստուած արարողութիւնը: Էմմա Թագուհին ութ ձիերէ լծուած հանդիսական կառքով մը եկաւ, հետեւորդութեամբ պատուակալ տիկնանց, և եկեղեցի մտաւ տարբեր դուռնէ մը: Երբ արքայական իշխանութիւնն յանձնեց իր աղջկան որ դեռ երէկ տղայ էր, դիտուեցաւ որ Էմմա Թագուհին եկեղեցւոյն մէջ գտնուողներէն ամէնէն երջանիկ կ՚թուէր, և իր դէմք կ՚շողար ճառագայթարձակ: Այլ եւս իր պաշտօնը չէր առաջնորդել և վարել իր աղջիկն: Այս մայրական գործ լմնցած էր: Եւ կ՚ուրախանար իրբեւ մայր և իրբեւ Թագուհի, տեսնելով իր աղջիկն որ մինակ կ՚երթար պետական պաշտօնատարներէ շրջապատուած, իրբեւ ազգի մը պետ եւ ողջունուած իրրեւ իրենց «Թագաւորը»: Այս տեսարան խորունկ նշանակութիւն ունէր: Եւ երբ Թագուհւոյն երթալէն վերջ՝ Խնամակալուհին ոտքի ելնելով եկեղեցիէն կ՚մեկնէր, ժողովն ու ժողովուրդն ա՚յնքան ցնծալից ծափահարեցին, որ գիտցաւ զգայուն մայրը թէ անոնք ո՛ր աստիճան խորապէս երախտապարտ են 1890էն ի վեր ութ երկար և տաժանելի տարիներու մէջ իր բոլոր ըրածներուն համար:

[*].—Տար. երեկի Թիւէն և վերջ:

ՑԱՆԿԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՄԷՋ

ԾՈՎԱՓՆ ՈՒ ԼԵՌՆԵՐԸ

Գրաւեր Ատոմն

Կատաղի, մայլ Սեւ Ծովը չէ՛, հանդարտ, կապոյտ Սեւ Ծովը հիանալի է մայիսէն ի վեր. մարդ կ՚մոռնայ ա՚յն ահռելի աղէտներն որ այս ծովուն սովորական կատակներն են, և կ՚սիրէ զանի, բիւրեղացած արշաւալի գունով փայլուն, Թափանցիկ այդ ծովն, որուն վրայ փոքրիկ սպիտակ առագաստներ Թիթեռնիկի պէս կը սահին, և փոքրիկ ալեակներ՝ սպիտակ փրփուրներով՝ զիրար կ՚զգեն, կ՚տանին մինչեւ ծովափին աւազները: Զբօսանքի տենչանքը, մարմնի բաղձանքը չէ որ կ՚քաշէ, կ՚տանի զիս շատ մօտէն դիտելու ծովափն, այլ պաշտօնի հեշտանքն ու տանջանքը կ՚նետեն զիս երբեմն գերեզմանակամար կառքի մը խորն, երբեմն ալ ձիու նիւսին վրայ կ՚քերես աւազուտ ծովափը. և ճամբորդին միտքը՝ պաշտօնին հարկի կամ անհարկի զբաղմունքով յոգնած, փոխանակ զուարճանալու, մէկ կողմէն ճամբորդութեան վախճանին վրայ կը սեւեռի ուր նորէն կան զբաղումներ, և միւս կողմէն ճամբու երկայնքին վրայ, ճիշտ ցամաքն ու ծովն որոշող գծին վրայ, պիչ պիչ կ՚դիտէ կապոյտ հորիզոնն ու կապոյտ երկինքն, որ անդին հեռուն զիրար կ՚համբուրեն անխախանձ: Հոգ չէ որ շող արեւը, տաքցած սեւ աւազները քրտինքով Թաթխեն քեզ. հոգ չէ որ ճամբուն ձանձրալի երկայնութիւնն ու միօրինակութիւնը տրտմեցնեն քեզ. կապոյտին վրայէն փչող հովը՝ ծովու քամին սասեցնելու չափ՝ կ՚զարնուի մէկ կողմդ վրայ, և ծովափն իր բոլոր Թեթեւ զիկզակներով անիւաւ հրաշալիքներ կ՚պարզէ աչքիդ առջեւ: Համատարած ծովն, որ քու սիրած կապոյտին լուծուածքն է կարծես, վճիտ և ջինջ է ծովափի աւազներուն վրայ, և աւազներուն վրայ կ՚շինէ, կ՚գծէ երկրաչափական ճշտութեամբ գեղեցիկ ձեւեր. անմեղ մակընթացութիւններն ու տեղատուութիւնները բնական վարպետն են այդ ձեւերուն, որոց վրայ կ՚հիանայ ամէնէն աւելի վարպետ կարկին գործածողն ալ: Եւ արդէն Բնութիւնը չէ՞ մեծ վարպետն, որմէ կ՚ուսանի մարդ և իր կարգին կ՚հիացնէ մարդիկը: Աւազէ շինուած այս ժամանակաւոր ձեւերուն մօտ պարզ մակարդակներ ալ կան. ծովի ջուրը կ՚լուայ, կ՚մաքրէ, տակն ու վրայ կ՚ընէ ու նորէն կ՚հարթէ աւազն և կը շինէ, կ՚կիտէ սեւ մակարդակը ճերմակ աւազէ երակներով:— Ա՜հ, մի միայն յանկարծական քարացում մը բաւական էր սքանչելի մարմարներ պատրաստելու, որք շքեղ զարդարանք մ՚ալ պիտի աւելցնէին ա՚յն ապարանքներուն վրայ, որք քո՛վ քաշող կաչկանդող կապոյտ Վոսփորի ափերուն վրայ կ՚յոխորտան ամբարտակի մը պէս, և որոց ետեւը, ներսը խոնաւ ու խեղճ խուղերու խաւեր ալ կան . . . :

Բայց Թողունք ա՚լ ծովափն որ չարունակ այդ հրաշափառ արուեստի տեսարան մը չէ. քարուտ, խճոտ ծովափն անտանելի է. չոր արեւը կրակ կ՚թափէ, և ձիուն սմբակն որ հաճոյքով հետքեր կ՚ձգէր Թաց աւազին վրայ, կ՚ըմբոստանայ այս անհատանում քարերուն և խճերուն դէմ. ծովն ալ կ՚սկսի արդէն աւելի խիտ և աւելի խոշոր փրփուրներով փառաւորել իր կապոյտը, նախագուշակ նշաններ վերահաս փոթորկին, որ մայլ, Թուղթի վարագուրով մը կ՚նսեմացնէ Սեւ Ծովը: Ա՛լ լեռներն ելնենք:

* * *

Ո՜րչափ վեհափառ են սա լեռները, սարերն ու ձորերը, սառն աղբիւրները, սիրուն և ախտապարար կանաչութիւնն, որ շատ բարձրէն կը տիրէ ծովու կապոյտին և փոթորկին վրայ: Բարձունքի ներշնչումը, մարմնի եւ մտքի վրայ իշխող ազդեցութիւնն ո՛րչափ տարբեր է ստափարակ ծովափէն. ի՜նչ գեղեցիկ է սարերուն ոլորմը վարերուն մթնոլորտէն: Քաղաքի կեանքը, զոր միօրինակութենէ ազատելու համար կ՚ուզենի մարդիկ, ամէն ջանք ու ճիգ ի գործ կը դնեն ապրելու եղանակներն հեշտ ընծայելու, և իւրաքանչիւր մարդ եւ տուն իր ճաշակով, իր ըմբռնումով, իր վիճակով զանազանութեան չարքերու մէջ կաշկանդել կ՚ուզեն կենցաղն, այդ ամէնը կ՚կորսուին կարծես լեռներու վրայ: Բուսական պետութեան կեանքը կ՚տիրէ աչքիդ առջեւ, եւ մտածող միտքը կանգ կ՚առնէ հո՛ն. ծլիլ, ծաղկիլ, կանանչնալ, տերեւթափիլ, փտիլ, կորիլ և նորէն սկսիլ միեւնոյն կեանքին. ահա՛ բուսական աշխարհը: Միշտ կենդանութիւն կայ այդ բարձունքներուն վրայ. կենդանութիւն բոյսերուն մէջ, փապարներու և այլերու մէջ, հիւղակներու եւ տնակներու մէջ. և այս կենդանութիւնն է բարձունքներու կեանքին զարմանալի մեծութիւնն, որ թէև միօրինակ բայց անբիծ է, և ձանձրոյթը կապարի պէս չի ճնշեր հո՛ն մարդուն վրայ: Ամէնէն աւելի յոգնած, աշխարհէ ձանձրացած, ճաշակն, զգայութիւնները բթացած մարդն ալ գեղեցկագիտութեան այս բնական տաճարին հանդէպ պիտի նորոգուէր:

Գեղեցիկ չէ՞ սառն աղբիւրը սարերու վրայ, ձորի մը մէջ, ծառի մը արմատներուն մօտ և ժայռերու ոտքերուն տակ, ա՚յնքան սառնորակ որ բիւրեղ բաժակը կ՚քրտնեցնէ, ա՚յնքան ականակիտ, որուն աւազներն ու ճերմակ խճերն ամէն գունով կ՚համբուրին անարգել: Գեղեցկութիւնը բնականին մէջ փնտռող, հետազօտող մտքեր անպատում բերկրանքով կ՚լեցուին, երբ հեռանան այն արուեստական բանութիւններէ, որոցմով քաղաքի մը անհամ ու պղտոր ջուրը կ՚զտուի ու կը պատուաստի [—ղ], ուրիշ խօսքով կը կ՚կեղծուի, ի բնէ բնականին սիրահար բնոյթներու գոհացում և զովացում տալու համար:

Գեղեցիկ չէ՞ զով օդը լերան զանազան դիրքերուն մէջ. լերան կազդուրիչ հովն ու քամին ծառերուն տակ: Ազատ և լիաթոք շունչ մը կարծես կ՚լայնցնէ կուրծքդ, զուարթութիւն մը կ՚համակէ ջիղդ և արիւնդ, հեռի՛ քաղաքին հեղձուցիչ և ապականած փողոցներէն և բնակարաններէն: Գեղեցիկ չէ՞ համասփիւռ կանաչութիւնն, որ աչքիդ առջեւ կ՚տարածուի ամէնէն չնչին խոտի եւ ամէնէն կարեւոր ծառերու համայնքին մէջ. այլեւայլ բլուրներ, շղթայաձեւ կամ առանձին, կանաչ հագուած են բոլոր. ոմանք ցած, ոմանք բարձր՝ հաստատուն կոհակներ են կարծես, եւ հսկայ հակապատկեր մը կ՚ներկայացնեն տիրող կանաչութեամբ մը՝ ծովու կապոյտ տարածութեան հետ: Սքանչելի է այս կանաչազեղ տեսարանը: Բլրակներ կան որ վիթխարի փունջի կ՚նմանին. համաչափութիւն, համաձեւութիւն Բնութեան մատով դրուած են ատոնց մէջ. փունջերու սիրահար մէկին՝ հզօր արարած մ՚ըլլալ պիտի ուզէր այդ փունջն իր ձեռքն ունենալու համար: Այն ատեն երեւակայէ՛ փունջերով զարդարուած կուրծքերու ու գլուխներու անճոռնի վիճակը:

Գեղեցիկ չէ՞ լուսնկայ գիշերն ալ սարերուն վրայ: Գիշերուան մութն, որ իր արծաթէ եզրերով ալ խորհրդաւոր գեղեցկութիւն մը ունի, տեղի տուած էր լուսնի ոսկեփայլ և անուշ ջահաւորութիւն: Դիտեցի լուսինն իր լրման մէջ հանդարտ ծովուն վրայ, և հիացայ. երկինքի մէկ լուսինն հազարաւորներով կ՚թափուէր կարծես թեթեւ վէտվէտումներու անդադար շղթայումին վրայ, կամ ոսկի սիւնի մը պէս կ՚երկննայ, կ՚ցոլայ բոլորովին հանդարտ ծովու մակերեւութին վրայ: Լեռներու, սարերու վրայ դիտեցի լուսինն իր լրման մէջ և սքանչացայ: Լուրջ երկինք մ՚էր, ամպերն ալ փախեր, փարատեր էին. կանանչ գորգի վրայ նստած բացօթեայ՝ կ՚դիտէի երկնից Թագուհիին ոսկեփառ ձեմքն. անուշ լոյս մը կ՚կաթկթէր իր բիւրաւոր ճառագայթներէն. լռութիւնը, խո՛ր լռութիւնը կ՚տիրէր կանաչութեան հաճոյքին վրայ, Թեթեւ մշուշ մը Թափանցիկ քօղի մը պէս Թուլակի ձգուած էր հորիզոններու վրայ, ծառերու գագաթները ծրարելով. մութը քաշուած և շուք եղած էր սիրուն բլուրներու և ծառախումբերու ստորոտը. մեղմ քամի մը կ՚աւելցնէր իմ պզակայեն հաճոյքն և կ՚տեսնէի որ լուսինն համակ բանաստեղծութիւն մը կ՚ընէր բուսական աշխարհը գիշերուան մէջ ալ: Հզօր, ուժգին ձգտում մը կայ մարդուն մէջ, որ կ՚նիրհէ՝ միայն բնական գեղեցկութիւններուն, բուն գեղեցիկին հանդէպ արտայայտուելու համար:

Գեղեցիկ չէ՞ այս ամէնուն վրայ խաղաղ եւ հանգիստ քուն մը... գոնէ մարմնի համար: Մտքին օրինաւոր և հետապնդող զբաղումները տիեզերական խնդիրներով, որ տառապանքն է մտքին, դադար, հանգիստ չունին. քաղաքի նեղ բնակարաններուն մէջ ալ և լերան ընդարձակ զուարթութեան մէջ ալ խորհող միտքը միշտ իր տառապանքին մէջն է: Պատճառներ, իրեր կ՚բազմապատկուին երբ դիտես նոր վայր մը, տեղ մը, ամէնէն մեծ շարժում մը ու ամէնէն աննշան խլրտում մը: Բայց գոնէ մտքի յոգնութիւնը կազդուրելու համար անհրաժեշտ է մարմնին հանգստութիւնը Մորփէի գիրկերուն մէջ՝ հեռի զաղրաթորմի միջատներու անիրաւ համբոյրներէն: Անոնք որ ապրած են Նարեկացիի կեանքն, անոր հոգեխօսական և բնախօսական կեանքը, կ՚զգան «մահահօտեայն նիրհման» համար ա՚յն տենչալի «հանգիստ բերկրութեան»ն, և երբ չեն գտներ զայն, այո՛, ջիղերուն ա՚յն կազդուրումը՝ ճգնիմ ու աննշան միջատներու նշանակութեան հանդէպ պարտուած եւ պարտասած՝ արարչագործութեան ամէնէն խորհրդաւոր գաղտնիքը կը տեսնեն ատոնց մէջ [Նարեկ, Բան կթ.]: Աշխատող, սիրող միտքն երբեք չպիտի ուզէր վայրկեան մ՚ալ քնանալ. միշտ արթուն, միշտ զուարթուն, միշտ հսկող ըլլալ պիտի ուզէր: Ջիղը, սակայն, չի թողուր, կ՚թուլնայ, և իր կազդուրումը կ՚փնտռէ չարունակ, եւ մարդ երբ քուն ըլլայ սարերուն վրայ, վճիտ, պարզ և զուարթ օդի մը ներքեւ, գեղեցիկ չէ՞ բնութեան ա՚յս պարգեւը:

Աւելին կայ, աւելի գեղեցիկը, քո սիրած գեղեցիկը, Վոսփորի կապոյտը, զոր լեռներուն, սառերուն վրայ, անտառներու մէջէն դիտելու է: Կանաչը, բուսական աշխարհի կանաչը, այլ եւ այլ ծառերու, բոյսերու և ատոնց գեղեցկաձեւ սաղարթներուն վրայ արեւով Թափանցկացած կանաչը, չես գիտեր, երկնակապո՞յտը կ՚բանայ, թէ կապոյտն այս կանաչին չքնաղ շքեղութիւն մը կ՚ընծայէ: Կապուտագեղ երկինքն, որ ծովի պէս համատարած չերեւար աչքիդ անտառներուն մէջ, այլ ա՚յն ձեւերով և չափերով զոր կ՚գծեն ծառերուն դիրքերը, ոստերուն և ճիւղերուն գրկախառնումը. մերթ երկայն և բաւական լայն ժապաւէնի մը պէս ծածանած կը տեսնես գլխուդ վրեւ սփռած կապոյտդ՝ ծառերու ծայրերէն անդին, երբեմն խաչաձեւուած և բազմապատիկ մեծցուած, սքանչելի յակինթի մը պէս, որ ագուցուած է կանաչ ականակիճի մէջ. կ՚տեսնես նաև սպիտակազարդ սնդուսներէ շրջանակուած Ֆուլարի մը պէս, վճի՜տ, սիրո՜ւն, հրապուրող, եւ ատոր մէջ կ՚դիտես ո՛չ թէ գեղեցիկ դէմք մը, այլ ինքն գեղեցիկն ա՜յնքան վեհափառօրէն նկարուած: Ես միշտ պիտի ուզէի վերը՝ երկինքի վրայ դիտել կապոյտն, և ոչ թէ վարը՝ ծովի վրայ, որ ծածկարանն է քստմնելի աղէտներու:

Հո՛ն, վերը, երկինքը, սիրելիս, կապոյտն հո՛ն աւելի հիասքանչ է իր կուսական անբծութեամբ: Եւ արդէն ծովն ալ երկինքին նայուածքն չէ՞ կապուտնար: Եւ առանց բարձունքի ի՞նչ կ՚արժէ ցածը, վարը: Կ՚ըսեն թէ ծովու մէջ ալ բուսականութիւն կայ և ընտիր բուսաերն հոն կ՚բուսնին. բայց լեռներու բոյսերն ո՛րչափ սիրուն են: Ծովու բուսաերն ալ սիրուն են, բայց դժուարին է անոնց որսը: Լեռներու մէջ մաշկմիրգի, արժիի, մանիի, կաթնտերնի, գիի, Թեղիի, կաղնիի երկրին մէջ ամէն ոք կրնայ դիւրաւ զուարճանալ, երբ արեւն իր ճառագայթները բեկանէ տերեւներու վրայ, և անուշ Թափանցկութիւն մը տայ լռին անտառին և երկինքն իր կապոյտը ցանցէ ծառերուն մէջէն: Գեղարուեստի, ճարտարապետութեան ամէնէն ընդարձակ սրահ մ՚է այդ, այնպէս որ խմբրաբնի պէս դիտող մը գոթական ճարտարապետութեան ծագումը մատնանիշ պիտի ընէր ծառերու այդ բնական կերտուածին, կիտուածին, ձեւին, դիրքին, տերեւներու դրուագին ու դրասանգին մէջ: Սիրուն անտառներ ու պուրակներ, որ հնդիկ Ուբուէլյայի հսկայ մտածումները չեն ներշնչեր, այլ մտածումը գեղեցիկին:

Այո՛, գեղեցի՜կ են ամէնքն ալ, ինչ որ դիտեցինք սարերու և լեռներու վրայ.—բայց այդ լեռներու մէջ ցրուած տնակներուն և խուղակներուն մասին մի՛ հետաքրքրուիր. ատոնց մէջ Գեղեցիկին տեղ խեղճուկ կեանք կը տնկուի աչքիդ առջեւ: ՃԱՄԲՈՐԴ

Լէրանց Դէջէն, 31 Օգս. 98

ԿՏԱԿ ԵՒ ՇԷՐԻ

Կտակէ վերաբերեալ «ֆէթվա»ներ, որք շէրիաթի սկզբունքը կ՚բացատրեն:

Ա.—Մեռնողին Թողած գոյքէն նախ պարտքը կ՚վճարուի, յետոյ կտակը կ՚գործադրուի:

Բ.—Մէկն եթէ ժառանգորդ ունի, իր գոյից մէկ երրորդը միայն կրնայ կտակել. եթէ ժառանգորդ չունի, ազատ է բոլորն ալ կտակել ու:

Գ.—Մէկն, եթէ ժառանգորդ ունենալով, իր գոյից մէկ երրորդէն աւելին ուրիշի կտակած ըլլայ, կտակն օրինաւոր է, բայց դատաւորին վճռով, գոյից մէկ երրորդին կ՚իջուցուի անոր քանակութիւնը:

Դ.—Իննսուն տարեկան խելակորոյս զառամեալ ծերերուն, ինչպէս և անխելահաս երախայից ըրած կտակներն արժէք չունին:

Ե.—Նոյնպէս տեւական խելագարութեան և կամ հիւանդութեան մ՚առթիւ խելագարութեան ենթակայ եղողներուն՝ այդ վիճակին մէջ՝ ըրած կտակներն առ ոչինչ կ՚համարուին:

Զ.—Խօսելու կարողութիւնը կորուսած այր կամ կին, նոյն իսկ մահամերձ հիւանդութեան ատեն, նշանացի կրնայ իր գոյից մինչև մէկ երրորդը կտակել:

Է.—Ըստ Շէրիի, Թոռները ժառանգորդ չեն կրնար ըլլալ՝ եթէ զաւակ կայ. բայց մէկը կրնայ կտակ ընել որ իր այս ինչ Թոռը կամ Թոռները զաւակներէն մէկուն առնելիք բաժնին չափ բաժին առնեն Թողելիք ժառանգութենէն. այն պարագային Թոռները [ամբողջ գոյից մինչև մէկ երրորդին համեմատութեամբ] ժառանգական բաժին կ՚առնեն ըստ կտակին:

Ը.—Վագֆ կալուածները չեն կտակուիր:

Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

Դոքթօր Սէ-էն. — Լէւէ ֆէրմանթեանց համալսարանէն նամակ.—Ոչխարի բուրդէն բօղաս հանելու դիւրին եղանակը.— Շահեկան լուր մը:

Անկէ իբր երեք ու կէս ամիս առաջ Քոլէժ տը Ֆրանսի քիմիական աշխատանոցներուն մէջ պաշտօնավարող Բրոֆէսէօրներէն Մ. Ալպէր Բիկօ՝ ոչխարի խամ բուրդը լուալով բօղաս հանելու միջոցը ցոյց տուած էր Սիանս Ֆրանսէզ անուն գիտական հանդէսին մէջ, եւ ըսած էր որ այս նոր ճարտարարուեստէն հարստացողներ շատ կան Եւրոպայի մէջ: Բրոֆ. Բիկոյի այս խիստ շահեկան յօդուածը կարդալէ յետոյ քանի մը գաւառացի բարեկամներու, հարցուցինք եւ տեղեկացանք որ Անատօլուի մէջ ոչխարի բուրդին լուացման ջուրն իբրեւ անպէտ ու աղտոտ բան մը կ՚թափեն եղեր, առանց երբեք մտքէ անցընելու որ հասոյթի աղբիւր մը կ՚կորսնցնեն այդ կերպով: Ասոր վրայ կարծեցինք որ գաւառացի ընթերցողներու մեծ մասը կրնան օգտուիլ Մ. Բիկոյի այս կարեւոր յօդուածէն, որուն Թարգմանութիւնն երեւցաւ Բիւզանդիոնի 470 Թիւին մէջ:

Սակայն կ՚երեւայ Թէ Քոլէժ տը Ֆրանսի բրոֆէսէօրին տուած բացատրութիւնները քիչ մը համառօտ և քիչ մ՚ալ դժուարահասկնալի նկատուած են. զի Թէ՛ գրաւոր և Թէ բերանացի կերպով փափաք յայտնեցաւ մեզ, կարելի եղածին չափ մանրամասնութեամբ խօսիլ Սէ-էնի վրայ, և բօղաս հանելու եղանակը բացատրել այնպիսի կերպով մը, որ քիմիագիտութեան վրայ նոյն իսկ տարրական ծանօթութիւն չունեցող անձեր ալ կարենան օգտուիլ անկէ: Այս արդար պահանջումը գոհացնելու համար Սիանս Ֆրանսէզի դիտուն խմբագրապետ Էմիլ Կօթիէի միջոցով դիմեցինք Մ. Ալպէր Բիկոյի, որ համակրական նամակով մը պատասխանեց մեզ, և Սէ-էնի վրայ խօսող կարգ մը գիտական գրքերու անուններ չարեց յետոյ, խորհուրդ տուաւ մեզ իր կողմէ դիմել Մ. Պիւզինի, Լիլի գիտութեանց Ֆագիւլթէին ճարտարարուեստական քիմիագիտութեան ուսուցչապետին, որ իրեն մասնագիտութիւն ըրած է այս խնդիրն, և վերջին ատեններս նոր մեթոտներով կատարելագործած է զայն: Ահա այն պարզ եղանակը զոր յիշեալ Մ. Պիւզին բարեհաճեցաւ մեզ ցոյց տալ, և զոր բուրդի գործով զբաղող մեր գաւառացի պատուական ազգակիցներուն ուշադրութեան կ՚յանձնենք:

Նախ ոչխարին բուրդը կ՚լուաք, և յետոյ այդ ջուրը կա՛մ արեւի մէջ և կամ

կրակի վրայ կ'դնէք, որպէս զի գոլորշիացումով ջուրն հատնի, սպառի։ Տակը կ'մնայ սև ու աղտոտ փոշի մը զոր տափարակ աման մը մէջ լեցնելով կրակին վրայ կ'դնէք, և ո և է գործիքով մը կ'խառնէք մինչև որ փոշին կարմրելու աստիճան տաքնայ։ Այն ատեն կրակին վրայէն վար առնելով վրան պաղ ջուր կ'լեցնէք։ Բոդասն անմիջապէս այս ջրին մէջ կ'լուծուի, իսկ մնացեալ նիւթերը տակը կ'մնան։ Այս ջուրը բարակ լաթի մը մէջէ անցնելէ յետոյ, նորէն կա'մ արեւի մէջ և կամ կրակի վրայ կ'դնէք։ Երբ ջուրը գոլորշիանալով հատնի, այս անգամ մնացած փոշին նոյն ինքն բոդասն է։

*** Շահաւոր տեղեկութիւններէ յետոյ չահեկան լուր մը։ Բարիզի Դիտարանը Սեպտ. 5ի երեկոյին Բիէլի կեդրոնական գրասենեկէն կարեւոր հեռագիր մը ստացեր է, որուն համաձայն Պերլինի դիտարանին աստղագէտներէն Մ. Ուիթ Օգոստ. 24ին նոր մոլորակ մը գտած է, ծիր խաւարմանէն շատ հեռու։ Այս մոլորակ իր շրջանը կ'աւարտէ 600 օրուան մէջ, այսինքն՝ Հրատէն 86 օր պակաս։ Ուրեմն, անիկա կ'գտնուի Հրատին և Երկրին միջև, և հետեւաբար առաջինն է բոլորովին նոր խումբի մը, որուն գոյութիւնը գուշակած էր Լըվէրիէ։ Հրատէն պզտիկ բայց անկէ աւելի մօտ մոլորակի մը գոյութիւնն ա'յնքան կարեւոր դէպք մ'է, որ իրար անցուցած է ծանրագլուխ գիտնականներն որք կ'կարծեն թէ երկիրներու կազմութեան խնդրին լուծումը մօտենալու վրայ է։ Աչուըներն լո՜յս։

ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱՆԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Աւստրիոյ դեսպան Պ. Ֆոն Քալիչէ երէկ Պէօյիւքտէրէէ հեռագիր մը ղրկելով Ս. Պատրիարք Հօր, շնորհալութիւն կ'յայտնէ ցաւակցական այցելութեանն համար, Ելիզապէթ Կայսրուհի-Թագուհւոյն մահուան առթիւ, և Սանդա Մարիա եկեղեցւոյն մէջ կատարուած հոգեհանգստեան պաշտօնին իր կողմէ յատուկ պատգամաւորներ ղրկելուն համար, և կ'ծանուցանէ թէ առաջին առթիւ պիտի գայ Պատրիարքարան՝ անձամբ եւս շնորհակալութիւն յայտնելու։

—Դատական պաշտօնատան կրօնական գործոց դիւանին տեսուչ Ջիվէր պէյ ԲՇ. գիշեր Բերա Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանն երթալով, տեսակցած է Ն. Ամենապատուութեան հետ։

—Ս. Պատրիարք Հայրն 5 ոսկի ղրկեր է Սամաթիոյ Ենի Մահալէի հայ հրկիզելոց, որք 25 ընտանիք են, շատ կարօտ վիճակի մէջ, և շրջաբերական մը պիտի յանձնարարէ Թաղական Խորհուրդներուն որ հանգանակութիւն կատարեն և եկեղեցիներուն մէջ պնակ շրջաբերել տան նոյն արկածելոց օգնութեան համար։

—Վանայ մէջ բանտարկեալ 11 Հայեր եւս այս օրերս անպարտ արձակուած են, և աղօթած են վասն արեւշատութեան Ն. Կ. Վեհափառութեան։

—Տիարպէքիրէ Օգս. 23 թուակիր նամակ մը կ'ծանուցանէ թէ այս օրերս դարձեալ կարգ մը անձինք այն տեղէն գաղթեր են Ամերիկա, մինչ միւս կողմէ, Ամերիկա գաղթած կարգ մը Խարբերդցիներ իրենց ծննդավայրը կ'դառնան, չկրնալով յարմարիլ Նոր Աշխարհի պայմաններուն և տոկալ հայրենի երկրի կարօտին։

—Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան վերջնապէս հրաժարեր է Հայ գիւղի քարահանքին քարուտ խնդրոյն ազգային Յանձնաժողովին անդամակցութենէն։

—Խառն Ժողովին անցեալ օրուան նստին մէջ ազգային լրագրաց հրատարակութիւններէն ծագում առնող վիճաբանութիւնը 1½ ժամու չափ տեւեր է ընդ. մէջ Ժողովին եկեղեցական եւ աշխարհական անդամներուն, և ի վերջոյ իրաւախոհութեամբ որոշուեր է այն բանաձեւ զոր երէկ հրատարակեցինք։

—Կրօն. Ժողովին մեծամասնութեան կարծիքներուն դէմ այնքան անդամներ գրիչ շարժեր ենք որ երբ նոյն մեծամասնութիւնը խնդրոյ մը մէջ արդարացի կ'տեսնենք՝ չենք վարանիր իրաւունք տալ անոր։ Կրօն. Ժողովը կ'ըսէ թէ Սահմանադրութիւնն իր վրայ պարտք դրած է հսկելու ազգային վարժարաններուն մէջ կրօնի և բարոյականի ուսուցման վրայ, և ինչպէս Ուսումն. Խորհուրդն իր հսկողութեան պարտականութիւնն ի գործ կը դնէ ի ձեռն կրթական Տեսչի մը, կրօն. Ժողովն ալ պէտք ունի կրօնական Տեսչի մը միջոցաւ հսկելու կրօնային ուսումներուն անխափան և անթերի աւանդման։ Քաղաքական Ժողովը բացորոշապէս չի մերժեր Կրօն. Ժողովին այս պահանջումն, այլ կ'ըսէ թէ Պատրիարքարանի ընթացիկ տարւոյ ելմտացոյցին մէջ անոր համար ծախք նշանակուած չըլլալով, պէտք է գալ տարուան մնայ։ Կրօն. Ժողովը կ'պատասխանէ թէ Կրօնական Տեսչին համար մեծ ամսական մը չի խնդրուիր, այլ միայն 3—400 ղրշ. երթեւեկի ծախքն, և հետեւապէս, չարժեր պետժէի մանուածապատ խնդիր յարուցանելով այս տնօրէնութիւնը գալ տարուան ձգել։ [Նոր ելմտացոյցը կ'սկսի 1899 Յունուար 1 էն։] Խնդիրն այս վիճակի մէջ ...պ։ Այս ԴՇ. ատոր վրայ վերջն... որոշումը պիտի տրուէր, բայց ... ներն ուրիշ գործ հաներ են ժողովին, որ իր ժամանակին լուսագոյն և երկարագոյն մասն անոր յատկացուցեր է։ Կրօն. Ժողովէն որոշուած Տեսուչն է՝ Օրթագիւղի Տ. Սահակ ուսեալ քահանան, որուն արժանիքն անժխտելի է այս պաշտօնին, և ուրախ ենք որ բանիբուն քահանաներու նիհար դասակարգին համար այսպիսի նոր պաշտօն մը կ'ստեղծուի։

— Ս. Պատրիարք Հայրն ազդու Շրջաբերականով մը պատուիրեց Թաղական Խորհուրդներուն որ Կրթական Տեսչին ամսականին համար իւրաքանչիւր Թաղ. Խորհրդի բաժնին ինկած փոքրիկ գումարը զանց չընեն վճարել։

—Աւագերիցանց Յանձնաժողովն, որուն պաշտօն տրուած էր գաւառներու խեղճ եկեղեցիներուն համար սրբազան մատեան, զգեստեղէն և սրբանօթներ հայթայթել, կ'հրաւիրուի Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, փութացնելու իր գործերն և ինչ որ հաւաքած է ճամբայ հանելու՝ զի ամէն կողմէ կ'խնդրուին այս եկեղեցական առարկայք, և ձմեռը վրայ չհասած պէտք է ղրկել։

—Մշոյ Կվարս գիւղին վրայ ձեռնադրուած Տ. Վաղինակ քահանան իր գիւղը կ'ղրկուի Կ. Պոլսէ, եկեղեցական զգեստներ, սրբազան մատեաններ և Միւռոն տանելով։

—Բաղէշէ, Երիզայէ և ուրիշ գաւառներէ Ս. Միւռոն խնդրուած է։

—Կեսարիոյ առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Կ. Պոլիս կուգայ։

—Ամբրոսիոս վարդապետի զարմանալի՜ արարքները քննելու պաշտօն ունեցող Յանձնաժողովն, որուն անդամ են Գրիգորիս Արքեպ. Յովհաննէսեան, Տիգրան էֆ. Նուսուֆեան և Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան, այսօր դարձեալ պիտի գումարի Պատրիարքարանի մէջ։

—Շապին Գարահիսարի առաջն. տեղապահ Սմբատ Ծ. Վ. իր վիճակին թեմերը պտըտեր և տեղեկագրեր է Ս. Պատրիարք Հօր։

—Բալուի և միացեալ վիճակաց առաջն. տեղապահ Տ. Եղնիկ Ծ. Վ. Գալփաքճեան Ջերմուկ և Զնքուշ գացեր է։

— Կ. Պոլսէ վերջերս Աղթամար ղրկուած Զատոյեան Դանիէլ Վ. Աղթամարի թեմերն աչքէ անցուցեր և տեղեկագրեր է, և ի գլուխ հանելով իրեն յանձնուած պաշտօնը, կատարեր է Նարեկայ վանքին նորահաստատ Որբանոցին բացումն, որոյ տնօրէնութիւնը պիտի վարէ։

—Խնուսայէ կ'գրեն մեզ թէ Ճանիկի առաջն. տեղապահ Բարգէն Ծ. Վ. Խնուսայէ Ֆաթսա անցած է, և անկէ գիւղերն այցելած է։ Ութ օրէ ի վեր գիւղերն է։ Հոգեւորապէս կ'մխիթարէ ժողովուրդն, և թաղային ու դպրոցական կարգադրութիւններ ընելու կ'ջրաղի։ Այս լեռնային ճամբով պիտի դառնայ Սամսոն։ Լեռներու և հովիտներու մէջ տարիներէ ի վեր վեղարաւորի երես չտեսած հայ գեղջուկներու մէջ մտեր է, հոգեւոր շինիչ գործ մը կատարելով։ Լեռնային գիւղեր կան ուր Օգոստ.ի վերջերն արդէն ցուրտ կ'ընէր, Օգոստ. 31ին բարեջան հովիւը կ'գտնուէր Բէօքլիւք գիւղը։

ԱՆՊԱՇՏՊԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ Ի ՆՊԱՍՏ

Ստորեւ հրատարակած ենք գերազանցօրէն բարի գործի մը վերաբերեալ Ազդ մը։ Ծնողքի կամ ազգականներու պաշտպանութենէն զուրկ, աղքատ, իր ապրուստ ինքնին շահելու պարտաւորուած պարկեշտ աղջիկն ո՞ւր դիմէ երբ գործ չունի, երբ պատսպարան մը չունի։ Ամէն քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ այս հարցման պատասխանուած է՝ Անպաշտպան աղջկանց համար պատսպարաններ հիմնելով՝ պարկեշտ և բարեսէր Տիկիններու հովանաւորութեամբ, բարեսէր անձերու նուիրատուութեամբ և ակնարկուած վիճակին ենթակայ աղջիկներու տուրքերով՝ երբ գործի վրայ են։ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ Դեսպանուհիներու հովանիին տակ այսպիսի մարմին մը կայ Բերա Իսքէնտէր փողոց, աւստրեան դեսպանատան մօտ, թիւ 44։ Գործօն մէկ աշխատաւորն է հայ ընթերցողներուն ծանօթ բարեսէր Տիկին Նայվըն, որ Սալոմթոմրուքի, Պալաթի և ուրիշ թաղերու հայ կարօտ ընտանիքներու նպաստ բաշխելու գործին մէջ գովելի մասնակցութիւն մ'ունեցաւ վերջին տնտեսական տագնապէն ետքը։ Ընկերութեան 1898ի Տեղեկագրէն կ'իմանանք թէ 1896ի տնտեսական և առեւտրական տագնապք նոր գործունէութիւն մը բացած են իրեն, զի շատեր անպաշտպան մնացեր էին և անգործ, և հինգ պարկեշտ աղջիկներ Ընկերութեան խնամքով Զուիցերիա ղրկուելով, Ժընէվի մէջ Ընկերութեան համակրողներուն կողմէ պաշտպանուած են։ Վարժուհի, սպասուհի, խոհարարուհի, դերձակուհի, դայեակ, են. մեծ թուով կ'դիմեն, կ'պատսպարուին ու գործի կ'դրուին։ 96—97ի դառն ձմրան մէջ 1,355 այցելութիւն ընդունեց Ընկերութիւնը։ 298 նամակ եկաւ և 287 նամակ ղրկուեցաւ 96—97 մէկ տարուան մէջ։ Անդամուհիք ամէն կիրակի կ'գումարուին։ Նախագահն է Վսեմ. Տիկին Վան Տէր Սթալ որ Բիբոհիլ. դեր-նախագահն է ընդհ. հիւպատոս Շըէմրիկի Տիկինը։ Գանձապետն է Տիկին Կէթըրոլ, և քարտուղարն է Տիկին Նայվըն։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ԱՆՊԱՇՏՊԱՆ
ՕՐԻՈՐԴԱՑ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ

Այս ընկերութեան կողմէ Նոր «ապաստանարան» մը հիմնուած է Բերա, Իսքէնտէր փողոց, թիւ 44, Աւստրիական Հիւանդանոցին մօտ։ Այս Հաստատութեան նպատակն է օգնութեան հասնիլ դաստիարակուհիներու, սննկապանուհիներու, սպասուհիներու, պարագային համեմատ հայթայթելով անոնց պատուաւոր ապաստանարան մը և վստահելի ընտանեաց ուղղեալ յանձնարարականներ, դժուարին վայրկեաններու մէջ խորհուրդ տալով և ազդուօրէն պաշտպանելով անոնց նիւթական և բարոյական շահերը։ Գործ գտնող գրասենեակը բաց է ամէն օր առաւօտեան ժամ 10էն [Ը. Ե.] մինչեւ կէս օր, բացի ՇԲ. և Կիր. օրերէն։ Դաստիարակուհի, սննկապանուհի և սպասուհի ուզող տիկիններ պէտք է վճարեն 5 ղրշ. արձանագրուելու համար, յետոյ պիտի վճարեն նաև 10 ղրշ. երբ իրենց ուզածը գտնեն։ Ծառայութեան մտնել ուզողներն ալ պէտք է 5 ղրշ. վճարեն արձանագրութեան համար։

Այս գործ ըստ ինքեան յանձնարարելի է հասարակութեան, քանի որ օգտակար և մարդասիրական նպատակի մը կ'ձգտի։ Ընկերութիւնն՝ իր կատարեալ անշահախնդրութեամբ և բացարձակ անկեղծութեամբ՝ կ'յուսայ շահիլ վստահութիւնը թէ՛ դաստիարակուհի են. փնտռող տիկիններուն, և թէ պաշտօն փնտռելու համար իր միջնորդութեան դիմողներուն։ 3—1

ՍՏՈՐԱԳՐԵԱԼՔՍ պատիւ ունինք զեկուցանել, թէ 1872 թուականէն ի վեր յԱ. Պոլիս և ի Կ. Պոլիս ընկերակցաբար մեր վարած ընկերութիւնը լուծուած է ներկայ տարւոյ առաջին օրէն ի վեր, և թէ ներկայ Յ. Յ. Բիլիճեան ընկերութիւնը մնացած է միայն Յակոբ Յ. Բիլիճեանին հաշւոյն և թէ Խաչատուր Բիլիճեան, որ զատ գործով մը պիտի զբաղի, ո՛ և է առնչութիւն չունի նոյն ընկերութեան մէջ։ Հետեւաբար կ'խնդրուի Յ.Յ.Բիլիճեան ընկերութեան արգոյ յաճախորդներէն, որպէս զի յիշեալ Տան հետ իրենց ունեցած հին հաշուոց, ինչպէս նաեւ այսուհետեւ իրենց առեւտրական յարաբերութեանց համար, հաճին դիմել Յ. Յ. Բիլիճեան ընկերութեան արդի տէր Յակոբ Յ. Բիլիճեանին։
25 Օգոստ. 98. Խ. Յ. Բիլիճեան
3—2 Յակոբ Յ. Բիլիճեան

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ.—Առեւտրական գործով Սամսոնէ Կիրասոն փոխադրուած ըլլալով, ինձ հետ յարաբերութիւն կամ գործ ունեցող բոլոր ծանօթներէս ու բարեկամներէս կ'խնդրեմ որ բարեհաճին դիմել Կիրասոն ուղղակի իմ հասցէիս։
3—2 Կարապետ Գ. Սէֆէրեան

ՆԱՐԵԿԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ Ի ԲԵՐԱ.—Բերայի Նարեկեան Մանկապարտէզին համար կարող մանկապարտիզպանուհիի մը պէտք կայ. գոհացուցիչ ամսական։ Դիմել Խասեան Վարժարանը լուր օրեր, իսկ Բերայի Թաղական Խորհրդարանը կիրակի առաւօտ, Սեպտ. 13։ 3—2

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԶԷՆԸՆԿԷՅՈՒԹԻՒՆԸ.—Բոլիզիչէ Քորեսբոնտէնց Բարիզէ կ'իմանայ թէ Ֆրանսական դաշնիքը տակաւին պաշտօնապէս պատասխանած չէ Ռուսիոյ շրջաբերականին՝ զէնընկէցութեան դեսպանախորհրդին համար։ Սակայն ստոյգ կ'նկատուի թէ Ֆրանսա պիտի հաւանի ներկայացուցիչ մը ղրկել նոյն դեսպանախորհրդին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.—Հռոմէ կ'հեռագրուի Նոյէ Ֆըրայէ Բրէսէի.—Գերմանիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանը գերման գործակատարին միջոցաւ մտերմական գեկոյց մ'ըրաւ Պապին նամակին դէմ՝ զոր ուղղած էր կարդինալ Լանժէնիէօի։ Կարդինալ Ռամբոլլա պատասխանեց թէ Պապն այս նամակով ուրիշ բան ըրած չէր բայց եթէ հաստատել 1888ի Բրոբականտային հրովարտակն, որ կ'ընդունի Ֆրանսայի հովանաւորութեան իրաւունքն հոն ուր կայ իրապէս, և միջազգային դաշնագրերով սահմանափակուած չէ։ Պապը չուզանար ուրիշ ազգաց իրաւունքն՝ իրենց հպատակները պաշտպանելու։

ՏԷԼԱԿՈԱՅԻ ԾՈՎԱԽՈՐՇԸ.— Հռոմէ կ'հեռագրուի ԲՇ. աւուր թուով թէ Բորդուկալի կառավարութիւնն յայտարարեր է թէ սխալ է Տէլակոայի ծովախորշին Անգլիոյ վարձու տրուած ըլլալու լուրը։ Բայց այս հերքում կնքուած կարգադրութեան ձեւակերպութեան համար է միայն։ Տէլակոայի ծովախորշը բացարձակ կերպով թողուած չէ, բայց կա'մ վարձու տրուելով և կամ փոխառութեան մը իբր երաշխաւորութիւն Անգլիացւոց ձեռքը պիտի անցնի։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Ամերիկեան Ազգայնիք Մոնդլի հանդէսը քննելով սպանեւամերիկեան պատերազմին հաւանական հետեւանքները, կ'ըսէ. «Ցաւանք թէ կարողացանք քիչ շատ ազդեցութիւն բանեցնել Եւրոպայի միջնադարեան քաղաքականութեան վրայ։ Յաճախ ագէտ անուանեցին զմեզ, և կոչա՝ մեր դիւանագիտութիւնն, և այս՝ անշուշտ ո՛չ յանիրաւի. որովհետեւ Եւրոպեան քաղաքականութիւնը ձգձգելու արուեստ է, որ այնքան քաղաքավար է որքան խարեբայ։ Նախարարք հազուադէպ կերպով կ'ըսեն իրենց կամ իրենց փարպետներուն մտածումը։ Արդ՝ եթէ երբեք քաղաքակիրթ ազգերու յարաբերութեանց մէջէն պէտք է վերնայ խուսափողական ընթացքն և խարդախութիւնն, հին քաղաքականութիւնը պէտք է փոխուի, և անոր յաջորդէ անկեղծութիւնն և ուղղամտութիւնը։ Ասոր համար պէտք չկայ անքաղաքավար ձեւեր առնելու, այլ պարզապէս պէտք է վարժուիլ ճշմարտութիւնն ըսելու։ Հետեւաբար եթէ նուազագոյն չափով յաջողեցանք երեսէ ձգել նախկին ձգձգող և կեղծաւոր մեթոտը, սատարած եղանք դիւանագիտական քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան։ Պատերազմին պատճառաւ տրուած մղումն ա'լ պիտի չդադրի։ Ժողովրդեան միտքն՝ անգամ մը դարձած ըլլալով սահմանագլուխէն անդին, ամերիկեան ձեռներիցութիւնը նոր յաղթութիւններ պիտի փնտռէ ոչ թէ զէնքով, այլ վաճառականութեամբ և օրինաւոր միջոցներով։»

ԶԷՆԸՆԿԷՅՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵԹՈՏԸ.—Ֆէյէրէֆի Թայմզին Սեպտ. 1 թուոյն մէջ կ'կարդանք հետեւեալ խմբագրական դիտողութիւնը. — «Սպանիոյ գլխուն եկածէն դատելով, Եւրոպա եթէ կ'ուզէ քիչ ժամանակէն առանց նաւատորմի մնալ և առանց մեծամեծ բանակներու, և ընդհանուր զէնընկէցութեան գաղափարն այսպէս գործնականօրէն իրականացնել, ուրեմն... թո՛ղ յարձակի Ամերիկայի վրայ։»

ԼԻՎԱՏԻՈՅ մէջ Սեպտ. 1ին հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ այն սենեակին մէջ ուր Աղեքսանդր Գ. կայսրն իր հոգին աւանդած էր։ Այս արարողութեան ներկայ գտնուեցան Ցարն և Ցարուհին, զինուորական հրամատար Մուշին-Բուշքին և այլ բարձրաստիճան անձինք։

ԷՍԹԵՐՀԱԶԻ, որ այժմ Լոնտոն կը գտնուի, Թայմզի, Տէյլի Թէլէկրաֆի և Տէյլի Մէյլի դիմելով, 5,000 ոսկի պահանջեր է Տրէյֆիւսի խնդրոյն վրայ իր գիտցած գաղտնիքներն իրենց ծախելու համար։ Սակայն այս երեք անգլիական լրագիրք հաւատք չընծայելով այս խաբեբային, մերժեր են իր առաջարկը։ Ասոր վրայ, Էսթերհազի որ կ'երեւի թէ դրամի պէտք ունի, աննշան թերթերու դիմեր և մինչեւ 500 ոսկիի իջեցուցեր է ակարկած գումարը։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.—Եոհաննէսպուրկի հանքերու մասնաւոր Սենեակը դժգոհութիւն յայտնած է կառավարութեան այն որոշման դէմ, որով հանքային ընկերութիւնք իրենց մենաշնորհումներէ պիտի զրկուին, եթէ իրենց յանձնուած հանքերը չահագործելու մասին անփոյթ գտնուին։

ՄԵՔՍԻԿԱՅԻ երեսփոխանական ժողովը բացուեցաւ նախագահին պատգամագրով։ Ելմտական Նախարարն ըսաւ թէ 1897—98 ելմտական տարւոյն տրոց արդիւնքն 52 միլիոն եղած է, անցեալ տարուընէ շատ աւելի։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարը ծանոյց Խորհրդարանին թէ ցարդ շինուած երկաթուղիներուն գիծն 12,403 քիլոմէդրի կ'հասնի։ Ներքին գործոց նախարարն յայտարարեց թէ դեղին տենդը կ'ճարակի ծովեզերեայ բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ Վիքթորիա գաղթականութիւնն, որ 1892ի մեծ անյաջողութենէն վերջ քիչ մնաց բոլորովին պիտի սնանկանար, հետզհետէ ինքզինքը կ'գտնէ, Սըր Ճօրճ Դըրնըրի իմաստուն և տնտեսագէտ վարչութեան շնորհիւ։ Սըր Ճօրճ իր 1898—99 ելմտական տարւոյ ելմտացոյցի յայտագրին մէջ կ'ըսէ թէ կ'յուսայ որ 4 միլիոն 825,000 Ֆր. աւելի հասոյթ մը պիտի կրնայ ձեռք բերել։ Այս առթիւ Խորհրդարանին յայտարարեց թէ մտադիր էր հանրօգուտ շինութեանց, ագարակային և հանքային արուեստներու դրամական նուէրներ ընել են. մէկ խօսքով՝ երեք տարուան համար 93 միլիոն 740,000 Ֆր.ի կանխատեսուած ծախք մը։ Կ'յուսայ այս գումարը ձեռք բերել տեղական փոխառութիւններով։ Այսքան յուսալից ծրագրի մը առջեւ զարմանքով կ'հարցուի թէ ինչո՞ւ Սըր Ճօրճ ա'յնքան կծծութիւն ցոյց կուտայ, Վիքթորիայի գաղթականութիւնը ներկայացնելու համար Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, վասն զի յայտնի է թէ այդ գաղթավայրին առեւտրական, արհեստական և այգեգործական Սենեակներն հազիւ յաջողեր են 125,000 Ֆր.ի պարգեւական խոստում մ'ընդունիլ։ Վիքթորիայի երկաթուղիք՝ որ պետութեան կողմէ կ'շահագործուին, անոր ելմտացոյցին համար շատ ծանր բեռ մ'են։ Անցեալ տարի 12 միլիոն 300 հազար Ֆր.ի բաց մ'ունէին։ Եկամուտից վրայ դրուած տուրքին հասոյթը հետզհետէ կ'աւելնայ։ Անցեալ տարի այդ տուրքն առ մէն մի հարկատու 135 Ֆր. 82 սնդ. եղած էր միջին հաշուով։ Վերջապէս այս գաղթականութեան հանրային պարտքն անցեալ Յնս. ամսոյն 1 միլիառ 255 միլիոն 245,000 Ֆր.ի կ'բարձրանար, և այս գումարն ահագին բեռ մ'է 1 միլիոն 300,000 բնակիչ պարունակող երկրի մը համար որ հազիւ կէս դարէ ի վեր գոյութիւն ունի։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ տասնեւմէկ սպայ և ենթասպայ ուրբաթ օր Լիվրբուլէն նաւ նստեցան Նիկէր երթալու համար։

ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ լորտ մը, կոմս Տըգար, իր գրօսանաւին խուցին մէջ յանկարծամահ եղաւ։ Լորտ Տըգար քաղաքականութեամբ շատ կ'զբաղէր և քանի մը Հանդէսներու մէջ գրական փորձեր հրատարակած էր՝ որք բաւական ուշադրութիւն գրաւեցին։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՆԳԼԻԱ.— Անցեալ ՇԲ. օր Տարլինկդընի մէջ երեսփոխանական ընտրութիւն կատարուեցաւ միութենական ազատական Մր. Արթուր Բիզի տեղ, որ մեռած էր ամսոյս սկիզբները։ Արմատական Մր. Ջոըն Ֆիլիբսի դէմ, 3498 քուէով, 689 քուէի առաւելութեամբ ընտրուեցաւ հանգուցեալին զաւակը, Մր. Հէրպէրթ Բայք Բիզ, որ 31 տարեկան է այժմ, և Քէմպրիճի համալսարանին մէջ ուսում առած։ Իր ընտրութեամբ հինգի կ'բարձրանայ Բիզ ընտանիքէն Խորհրդարանին մէջ աթոռ ունեցողներու թիւը։

ՆՈՐ ԳԻՍԱՒՈՐ ՄԸ գտեր է Լիքի դիտարանին աստեղագէտներէն Մ. Բէրրին։ ՇԲ. օր այդ գիսաւոր տեսնուեր է Վիեննայի դիտարանէն, բայց օդն ամպոտ ըլլալուն չէ կրցեր լաւ մը զննուիլ։ Ութերորդ կարգի մեծութիւն ունի, և այս պատճառով պարզ աչքով տեսանելի չէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԸ.—Շուէտի բանակին սպայակոյտին անդամներէն մին իշխանապետութեան կողմէ արտօնուեցաւ Պուլկար բանակին կազմակերպութիւնն ուսումնասիրելու։

ՍԵՐՊԻԱ.— Նալէ Նովինէ Սերպ լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Մ. Նիքոլա Բաշիչ, որ Պելկրատի վերաքննիչ Ատենին կողմէ իննամեայ բանտարկութեան դատապարտուած էր, իր պատիժը պիտի կրէ Բոյարէվաձի բանտին մէջ։ Սեպտ. 8/19ին նոյն բանտը գացեր է առանց ուղեկից զինուորի։

—Արքայական հրամանագիր մը Սեպտ. 20ին ի զէն կ'կոչէ 3րդ և 7րդ զօրաբանակներուն պահեստի զօրքերը (րէզերֆ) ռազմափորձեր կատարելու համար, որք 15 օրի չափ պիտի տեւեն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ազգ. Պանքային Լամիայի (Զէյթունի) մասնաճիւղէն 300 հազար տրախմի գողցուեցաւ անցեալ Ուր. օր։ Այս գումար երկու դրամարկղներու մէջ կ'գտնուէր։ 1 միլիոն տրախմի պահեստի գումար մը պարունակող ուրիշ դրամարկղի մը բանալին չէ գտնուած, այնպէս որ չի գիտցուիր թէ այս գումարն ալ գողցուա՞ծ է թէ ոչ։ Արկղակալը չուաններով կաշկանդուած գտնուեր է։ Գողութեան իմացուելէն անմիջապէս յետոյ, Ներքին գործոց նախարարութիւնն հեռագրաւ հրաման ղրկեր է ամէն կողմ հսկել՝ մեկնիլ ուզող անձանց վրայ։ Ազգ. Պանքային կեդրոնական տնօրէնութեան ստացած տեղեկութեանց նայելով, գողերը Ուր. գիշեր առաւօտեան դէմ մտեր են մասնաճիւղը և արկղակալը քնացած գտնելով, մահ ու սպառնալիք ըրեր են եթէ ձայն հանէր։ Յետոյ անոր ձեռքը ոտքը կապեր և գործի սկսեր են։ Այս յանդուգն գողութիւն մեծ յուզում պատճառեր է Լամիայի մէջ։ Աթէնքի ընդհ. դատախազն եւ հարցաքննիչ դատաւոր մը և Ազգ. Պանքայի կողմէ պաշտօնատար մը շտապաւ Լամիա գացեր են քննութիւն մը բանալու։ Հինգ ամիս առաջ ուրիշ գողութիւն մը գործուած էր, 2000 տրախմի։ Արկղակալը կասկածանօք ձերբակալուեր է։ Այս երկրորդ անգամն է որ Պանքային ընդհ. Տնօրէն Մ. Սթրէյթի բացակայութեան միջոցին գողութիւն կ'պատահի։ Անցեալ տարի մինչ Եւրոպա կը գտնուէր, խոշոր գումար մը գողցուած էր Նաւբլիի մասնաճիւղէն։

ԴԷՊ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌ.— Անտռէի և իր արշաւախմբին մասին մտահոգութիւնը կ'աւելնայ հետզհետէ։ Տքդ. Էքհոլմ յօդուած մը հրատարակելով կ'գովէ արշաւախմբին անդամոց քաջութիւնը, բայց կ'պախարակէ զանոնք՝ արշաւանքի պատրաստութիւնը թեթեւօրէն տեսած ըլլալնուն համար։ Տքդ. Էքհոլմ նոյն արշաւախմբին առաջին երեք օդանաւորդներէն մին էր. բայց հաստատելով թէ Անտռէի օդապարիկին կարերուն մէջէն կազ դուրս կ'ելնէ, հրաժարած էր մասնակցելէ նոյն արշաւանքին։ Տքդ. Էքհոլմ հաշուով հաստատած է թէ օդապարիկն առ առաւելն 9-10 օրէն աւելի չի կրնար կենալ օդին մէջ։ Հետեւաբար այս գիտունին կարծիքով Անտռէի արշաւախումբը չէ անցած բեւեռային երկիրը։ Տքդ. Էքհոլմ կ'յուսայ որ Անտռէ, անկարելիին դիմադրել չուզելով, իր մեկնելէն առ առաւելն ութ օր վերջ իջած է, որպէս զի չտիպալի պաշարները գետին նետել բեռը թեթեւցնելու համար։ Այս պայմաններու մէջ կրնայ բեւեռին մօտեցած ըլլալ երկու աստիճան, մերթ բալխիրով եւ մերթ նաւակով։ Տքդ. Էքհոլմ կ'կարծէ թէ Անտռէ՝ Ֆրանց Յոզէֆ երկիրն իջած ըլլայ. եթէ այսպէս է, արշաւախումբն անշուշտ այն կողմեր ձմերած ըլլալու է, և կրնայ ըլլալ որ այս աշնան վերադառնայ։ Սթրինտպէրկէ եկած վերջին լուրեր կ'ըսեն թէ Անտռէ և իր ընկերք՝ Մ. Մ. Սթրինտպէրկ և Ֆրէնքէլ՝ կ'յուսային որ իրենց օդապարիկը կրնայ ամիս մը մնալ օդին մէջ։ «Արդ, կ'եզրակացնէ Տքդ. Էքհոլմ, եթէ այս սխալին վրայ հիմնուելով ուզած են անցնիլ ամբողջ բեւեռային շրջանակը, նոր աղէտներու պատրաստուելու ենք։»

ՀՍԿԱՅ ԱՐՕՐ ՄԸ.—Ճարտարագործական և գիտական լրագիրք մանրամասն նկարագրութիւնը կ'ընեն պատերազմական ահռելի գործիներու, հազար թնդանօթ թնդանօթներու, մէկ հարուածով հազար մարդ սպաննող ռումբերու են. են։ Ինչո՞ւ ուրեմն միթէ նոյն կարեւորութիւնը չտանք աշխատութեան և խաղաղութեան գործիքներու։ —Գալիֆոռնիոյ նահանգին մէջ այժմ կ'գտնուի աշխարհի ե՛ն մեծ արօրը։ Այս հսկայ գործիքը 18 ոտք բարձրութիւն ունի և կ'կշռէ 16,000 քիլօ։ Շոգիով կ'շարժի, ժամը 4 մղոն և հետեւաբար օրն 50 ակրոն [այն է իբր 25½ քառ. քիլոմէդր] տեղ կը հնձէ։ Օրը 1½ թոնօ հանքածուխ կ'սպառէ այս օգտաշատ գործիքին համար։

ՆՈՐ ՕՐԻՆԱԿ ԴՐԱՄԱՐԿՂ մը ունի Անեամի Թագաւորը։ Մեծ աւազան մը կայ ուր վեհապետն երբեմն երբեմն նետել կուտայ խառնաշուար ծառի բուներ, որոց մէջ լեցուն են ոսկի և արծաթ։ Պահեստի գանձն է այս, որուն մարդ պէտք չէ դպչի, եւ որ բացարձակ նեղութեան պարագաներու մէջ պիտի գործածուի։ Գողերն յուսահատեցնելու, եւ նոյն իսկ ինքզինքն ազատ պահելու համար առանց սահպողական պէտքի անոր մօտենալու փորձէն, թագաւորը կոկորդիլոսներ կ'սնուցանէ այդ աւազանին մէջ. այնպէս որ ո՛վ որ դրամին մօտենալ ուզէ, անպատճառ կեր պիտի ըլլայ կոկորդիլոսներուն։ Տեսակ մը գանձանակ է այս, զոր հրացանի գնդակներով կոկորդիլոսներու գլուխը ջախջախելով միայն կարելի է բանալ։ Եւ յայտնի է թէ կարելի չէ առանց աղմուկի և դիւրաւ սպաննել այս կենդանիները։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ տեղի ունեցած է յամին Շնորհաց 1615 Յուլիս 13ին ի Տրեզտա, ի ներկայութեան Սաքսոնիոյ իշխանին և իր արքունեաց։ Հանրային ներկայացում մը պիտի տրուէր մեծ հոգերգութեան մը՝ Հոլոֆեռնէսի [illegible]։ Եղանակը գրած էր արքունիքին երգիչ Հիլարիուս Կրունման, որուն՝ Սաքսոնիոյ իշխան, ի նշան իր գոհունակութեան, նախապէս շնորհած էր հինգ տակառաչափ գարեջուր իր իշխանական գարեջրատունէն։ Այս երաժշտասէր իշխանն Եւրոպայի բոլոր երգիչներն և նուագածուներն հրաւիրած էր մասնակցելու տրուելիք մեծ նուագահանդէսին։ Յուլիս 9ին 576 նուագողներ և 919 երգիչներ հաւաքուած էին արդէն ի Տրեզտա։ Բրաքովիացի Ռաբոլսքի անուն նուագածու մը հետը բերած էր իր երաժշտական գործիքը՝ հսկայ-բամբ-ջութակ մը 7 հին կանգուն [իբր 8½ մէտր] երկայնութեամբ։ Զայն կրող սայլը քաշելու համար վեց ջորի լծել հարկ եղած էր։ Ռաբոլսքի անոր կցած էր սանդուղ մ'ալ, որուն վրայէն կ'ելնէր ու կ'իջնէր իր ճպոտով, ամէն անգամ որ սուր կամ բամբ ձայն հանել պէտք ըլլար։ Այս անակնկալ գործիքը մտահոգութեան ենթարկեց իշխանն և իր երգիչն, որք անոր հակազդելու համար հօղմաղացի մը երկու թեւերուն միջեւ հաստ պարան մը ձգեցին, որուն վրայ հսկայ ճպոտ մը «աղացի ձեւով» կ'ելնէր ու կ'իջնէր [.?.?]։ Ինչպէս կ'տեսնուի, նուագահանդէսը բաց օդի մէջ տեղի կ'ունենար Էլպայի մօտ բլրակի մը վրայ։ Վիթխարի երգեհոն մը կ'նուագէր Հ. Սէրաբիոն իր «կռափներով»։ Հրետանին թնդանօթի հարուածներով մասնակցեցաւ նուագահանդէսին, որ անհուն յաջողութիւն գտաւ։ Եւ արդէն ամէն բան անհուն էր այս յիշատակելի նուագահանդէսին մէջ։ Մասնաւորապէս ծափահարուեցաւ Իտալացի ջութակահար Ճիովաննի Փիորի, որ իր գործիքը կռնակին վրայ բռնած կ'նըւագէր։ Բայց հանդէսին հերոսն եղաւ Ռումբլէր անուն ուսանող մը որ Հոլոֆեռնէսի մասը կ'երգէր։ Այնքան խորունկ և բամբ ձայն մ'ունէր որ երկիրը կ'դողար երգած միջոցին։ Եւ իշխանն, որպէս զի աւելի զօրացնէ ձայնը, հրամայեց որ Ռումբլըր ուզածին չափ գարեջուր խմէ իր ծախուք։ Այս նուագահանդէս որոտընդոստ ծափերով ողջունուեցաւ, և «երբեք, կ'գրեն դիւանական փաւերական (.?) թղթեր, երբեք ասկէ աւելի աղմկալից նուագահանդէս մը չէ եղած։» Մեծ եղաւ իշխանին գոհունակութիւնն, և յաջորդ օրն իսկ անոր երգիչը պարգեւ ստացաւ 50 ֆիորին, և թօնօ մը Հռենոսի հին գինի։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՏՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Յանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական և արհեստական ամէն տեսակ գործողութիւնք, ըստ առողջապահական նոր դրութեան։ Թմրեցուցիչ դեղերով առանց ցաւի ատամնահանութիւն. աղքատաց համար ձրի։ Բաց ի կիրակէէ ԱՄԷՆ ՕՐ 11—6 [Ե.] կ'ընդունի իրեն դիմողները։ Բերա, Մեծ Փողոց, Կալարիա—Սէրայի դիմաց, Թիւ 200։ 70—46

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Պետական Խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Մեծ-Եպարքոսութեան դիւանին Ա. քարտուղար Րայիֆ պէյ։

Վիեննայի օսմ. դեսպանատան մէջ հաստատուած առեւտրական կցորդի պաշտօնն յանձնուեցաւ դեր-հիւպատոս Պոնսի պէյի։

Այտընի նահանգին Միլաս գաւառակին Գայմագամ անուանեցաւ Բէօյճիւգի Գայմագամ Լութֆի պէյ, որուն յաջորդեց Ապտ-իւլ-Ազիզ էֆ.։

—Միտիլիրանի աստիճան շնորհուեցաւ Արապկիրի Խոտրէի ժողովոյն անդամ Խալիլ պէյի, և Ազատարարի չքաղբամ՝ Մէճմէտ Զավուշի, որ Րէթիմոյի (Կրետէ) առջեւ հինգ ռուս նաւազներու կեանքը փրկած էր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՅՑ մը կ'ծանուցանէ թէ հանրածանօթ տպարանապետ Սէրվիչէն էֆ. որ Բարեգործական Պազարին նուիրեալ գրոց ցանկը, 20,000 օրինակ, ձրիապէս տպագրելով Պազարին նուիրած էր, այս անգամ ևս յանձն առեր է ձրիապէս տպագրել 150,000 տոմս այն վիճակահանութեան համար, զոր Թանթավիզատէ Խալիտ և Նէճիպզատէ Թահսին պէյերը կ'կազմակերպեն Պազարին միահաղոյն գնուած ապրանքներուն համար։ Բաց աստի, պատրաստակամութիւն յայտներ է ձրիապէս տպագրել նաև Պազարին նուիրատուաց ցանկը, ուղուած քանակութեամբ։ Կայս. կառավարութիւնը գնահատելով Սէրվիչէն էֆ.ի մատուցած այս մարդասիրական ծառայութիւնները, կ'ծանուցանէ ի լուր հասարակութեան։

ԵՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ զանազան կողմերն հեռագրական նոր գիծեր պիտի հաստատուին։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Հեռագրաց և Թղթատարական Վարչութեան այս տնօրինութիւնը։

— Կայս. հրամանաւ Եմէնի նահանգին յարմար դատուած տեղերը զինուորական պահականոցներ ալ պիտի շինուին, որոց ծախքը ներկայ տարւոյ ելմտացոյցէն պիտի հոգացուի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ծառայութենէ ազատ պիտի մնան, Կայս. հրամանաւ, ամէն անոնք որ Մարգարէներու և սուրբերու դամբարաններու վրայ հսկողութեան պարտականութիւն ունին ժառանգական իրաւամբ։

ՋՕՐ ԳԱԽԱՌԱԿԻՆ և շրջակայից Թափառաշրջիկ ցեղերն հաստատուն բնակութիւն հաստատած և զինուորական ծառայութեան ենթարկուած են։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ սահմանագլխին վրայ կառուցանելի քարուկիր աշտարակներուն համար, Էլասոնայի կառավարական անտառներէն 1395 խորանարդ մէտր ատաղձ պիտի կտրուի։ Անտառաց Վարչութիւնն այս մասին պէտք եղած արտօնութիւնը տուաւ Սպարապետութեան։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱԶԱՐԻՆ վիճակահանութեան տոմսերն յաջորդ շաբթու շրջաբերութեան պիտի հանուին։ Վիճակահանութեան տուելիք վաճառներուն արժէքն՝ իբրեւ հնչուն դրամ տրուած 9,000 ոսկւոյն հետ ի միասին՝ 3 միլիոն ղրշ.ի կ'հասնի, եւ հետեւապէս իւրաքանչիւրը 20 ղշ.նոց 150,000 հատ տոմս շրջաբերութեան պիտի հանուին։ Դրամական պարգեւներն են, 1 հատ 1000 ոսկի, 1 հատ 500 ոսկի, 2 հատ 200 ոսկի և 10 հատ 50 ոսկի. իսկ վաճառքներուն մէջ կը գտնուին ութ հարիւր ոսկւոյ արժողութեամբ նկար մը, 700 ոսկինոց ադամանդակուռ ծխափայտ մը, 277էն 167 ոսկինոց 7 կտոր, 170էն 97 ոսկինոց 13 կտոր, և 92էն 46 ոսկինոց 54 կտոր զանազան առարկաներ։ Ամէն տոմս անպատճառ պարգեւ մը պիտի շահի առաւել կամ պակաս արժէքով։ Գաւառներէն եկած տեղեկութեանց նայելով, կ'ըսէ Իգտամ, տոմսերուն կէսէն աւելիին այժմէն խնդրանք կայ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ. — Զեռնհաս պաշտօնատունն հրահանգ ղրկեց գաւառական իշխանութեանց թէ գանձուած զինուորական տուրքն ուղղակի պէտք է Սպարապետութեան ղրկել, առանց զինուորական պէտքերու յատկացնելու։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ.— Աւստրիական դեսպան Պառոն Քալիչէ, երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անգլիական դեսպան Սըր Օ'Քոնոր Ա. թարգման Մր. Պլոքի հետ երէկ առաւօտ արտաքին գործոց նախարարին այցելեց, իր յանձնարարագրերուն պատճէնն յանձնեց։

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ Բժշկապետ Մանուկ էֆ. Կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրած է Պոլսոյ մէջ քիմիական աշխատանոց մը հաստատելու համար։

ՀԵԼԼԷՆ լրագիրք կ'ծանուցանեն թէ Օսմ. դեսպանը պաշտօնապէս պահանջեր է Հելլէն կառավարութենէն, փութացնել Թեսալիոյ Իսլամներուն դէմ բռնութիւն գործող հելլէն աւազակներուն դատաստանը։ Մ. Զայիմիս առ այս պէտք եղած զեկուցումն ըրեր է դատական իշխանութեանց։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ.—Աւստրիոյ Ֆրանցեօզէֆ կայսրը, Պալատան Հրամանատարին միջոցաւ, հեռագիր մը ուղղելով աւստրիական դեսպան Պառոն Քալիչէի, շնորհակալութիւն յայտնած է ամէն անոնց որք ներկայ գտնուած էին Սանդա-Մարիա Եկեղեցւոյն մէջ կատարուած հոգեհանգստեան պաշտօնին։

ԱԾՈՒԽ. — Ցայտնի է թէ Սէլանիկի Պանքան, որ Քէսէնտէրէի եւ Լանգազայի պետական անտառներէն ածուխ պատրաստելու մենաշնորհն ունի, 600,000 օխա ածուխ պիտի դնէ Քաղաքապետութեան տրամադրութեան տակ, իբրեւ պահեստ։ Քաղաքապետութիւնն երեք նաւ պատրաստեց նոյն ածուխը Պոլիս բերել տալու համար, և երկու ընդարձակ մթերանոց վարձեց, մին՝ Սկիւտարի կողմն և միւսը Պոլսոյ կողմը։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ «Էշ-Շամ» լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պէրութ-Դամասկոսի երկաթուղւոյ ընկերութիւնը նոյն երկու քաղաքներուն միջեւ փոխադրուած վաճառքներէն չափազանց վարձք պահանջելուն համար, վաճառականք նախորդ ճամբան սկսեր են գործածել։ Ասոր վրայ երկաթուղւոյ ընկերութիւնը ձեռնարկներ ըրեր է տեղական կառավարութեան մօտ, նոյն ճամբով փոխադրութեանց մենաշնորհն ալ ձեռք բերելու համար։ Վաճառականք բողոք բարձեր են ընկերութեան այս ձեռնարկին դէմ, իբրեւ վնասակար հասարակաց շահուն։

ՆԱԽԱՐՇԱՒ.— Թ.որապիոյ նաւարշաւը, որ Սեպտ. 14ի ԲՇ. օրը տեղի պիտի ունենայ, օտար դեսպանատանց պահականաւերուն կողմէ կազմակերպուած է։ Այս մրցման պիտի մասնակցին միայն պահականաւերուն նաւակները։ Մրցումը պիտի կատարուի նախ թեւճակով, և ապա առագաստով։

ԵՏԻ-ԳՈՒԼԷԷ մինչեւ Էտիրնէ-Գափու, մեծ պողոտային սալարկները փութոյ պնդութեամբ կ'նորոգուին։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ. նաւատորմէն քանի մը մարտանաւք ի մօտոյ Զանգա կղզին պիտի այցելեն։

ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՒՐԸ.—Պոլսոյ, Ղալաթիոյ ու Բերայի թաղերուն ջուր մատակարարող ջրամբարներուն մէջ, հազիւ մէկ ամսուան բաւելու չափ ջուր մնացած է, և եթէ ներկայ երաշտութիւնը շարունակէ, բոլոր աղբիւրները շատ չանցած՝ պիտի ցամքին։ Իրաց այս վիճակին առջեւ, Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրաւ Քաղաքապետութեան, որպէս զի պէտք եղած կարգադրութիւնն ընէ՝ Տէրքոսի ջուր մատակարարելու աղբիւրներուն։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ ՄԸ կ'հրամայէ 150 նոր ոստիկաններու ընտրութիւնն ու արձանագրութիւնը փութացնել։

ԱՏԱՆԱՅԻ մէջ քանի մը տարի առաջ հաստատուած մանածի գործարանը պիտի ընդարձակուի։ Այս գործարանին արտադրութիւնք մեծ սպառում գտած են Արքիպեղագոսի կղզիներուն մէջ։

ԱՐԾԱԹ ՄԷՃԻՏԻԷՆ խիստ պակսած ըլլալով հրապարակին վրայ, ոսկին 107.30 կամ 33 փարա կ'արժէ միայն. բայց ամսական ելնելուն, կ'յուսացուի որ նորէն մէճիտիէն իյնայ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆՆ երէկ կրթական նախարարութեան ներկայացուց այն հինգ ուսանողներն, որք ձրիապէս պիտի ընդունուին Օսմ. բարձրագոյն վարժարանաց մէջ, իբրեւ գիշերօթիկ։ Ասոնցմէ 2ը Միլքիէ վարժարանն, և 3ը Կայս. Լիսէին ընդունուեցան։

ՆԱԽԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ բարձրագոյն կարգի ուսանողք, Նիւմիւնէ Ֆիւթուհ մարտանաւով երեք Մարմարա ուղեւորեցան՝ գործնական փորձեր կատարելու համար։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ Վերատեսչութեան պէտք ունեցած Ժէթօներն արքունի Թնդանօթարանին մէջ պիտի պատրաստուին։

ԱՅԱ-ՍՈՖԻԱՅԻ մզկիթին նորոգութեան ձեռնարկուեցաւ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ գործառնութիւնները դիւրացնելու համար, Սէլանիկի մաքսատան պաշտօնատարներէն մին ծրագիր մը մատուցած է մաքսային Վարչութեան։

ՀԵՌԱԳՐԱՑ և Թղթատարական Վարչութիւնը պէտք եղած գործիքներն ու մեքենաները ղրկեց՝ Հալէպի, Պաղտատի, Տիարպէքիրի և Սիւլէյմանիէ մէջ հեռագրական նոր կայաններ հաստատելու համար։

ՑԱՆԴՈՒԹԻՆ ԾՈՎԱՍՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ մը գործուեցաւ անցեալ Ուր. օրը գրեթէ Իզմիրի նաւահանգստին մէջ։ Նաւապետ Նիքոլա Քալայճերայի առագաստանաւը նոյն օրն Իզմիրէ մեկնած էր։ Նաւորդները կ'բաղկանային նաւապետէն, իր տասնեւօթնամեայ զաւկէն և ուրիշ Միխայլիցի նաւազէ մը։ Երբ նաւն Ինկլիլիզ Ատասիի բացերը կ'հասնի, նաւապետը կ'տեսնէ որ Ռէժիի պահակ նաւերուն նմանող փոքր նաւ մը իր վրայ կուգայ։ Այս վերջնոյն նաւապետն հրաման կ'ընէ Նիքոլայի որ իր նաւը կեցնէ, և խոկոյն երկու հոգի նաւուն մէջ կ'ցատքեն և կ'սկսին արգիլուած նիւթեր փնտռել, բայց իրենց բուն նպատակն էր նաւը կողոպտել, եւ հրաման կ'ընեն նաւապետին որ նաւը դէպի Ֆոչա կղզին, և անկից ալ դէպի Ուրլա ուղղէ։ Նիքոլա նաւապետ, այս անակնկալ խուզարկուներուն ընթացքէն թէև կ'հասկնայ թէ իր գործը ծովասպատակներու հետ էր, բայց չի կրնար բան մ'ընել, այլ միայն ծովահէններուն մէկ զբաղեալ վայրկեանէն օգտուելով, կ'յորդորէ իր որդին որ ծովը նետուի և լողալով ցամաք ելնէ։ Աւազակները թէև ատրճանակ կ'պարպեն, սակայն երիտասարդը լողալով կ'յաջողի հեռանալ և 7 ժամ ալիքներուն դէմ մաքառելէ յետոյ Ինկլիլիզ Ատասին կ'ելնէ, ուրկէ նաւով Ուրլա և անտի ալ Իզմիր երթալով իրողութիւնը կ'իմացնէ Օսմ. իշխանութեանց։ Սակայն ասդին ծովահէնները Նիքոլա նաւապետին 30 ոսկին կողոպտելէ վերջ, կ'սպաննեն զայն իր նաւազին հետ, և ծովը կ'նետեն, ածխանաւն ալ կ'ընկղմեն։ Ոստիկանութիւնն և Իզմիրի նաւահանգստին հրամանատարն խոյս ծովահէններուն ետեւէն կ'իյնան և կ'յաջողին ձերբակալել զանոնք, պատանիին տուած տեղեկութիւններուն հետեւելով։ Նիքոլի և իր նաւազին դիակներն, ու նաւուն բեկորները գտնուած են Ուրլայի եզերքէն։

ԻԶՄԻՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ. — Անցեալ շաբթու չոր պտուղներուն և գարիի վրայ կարեւոր գործառնութիւններ եղած են։— Ծախուած է նաև 6000 կենդինար խողողին։ Նոր բերքը 850 հազարէն մինչեւ մէկ միլիոն կենդինար կ'ենթադրուի։— Տեղական ցորենին գինն է 68 փր.էն 78 փր. Ուշաքինը՝ 70էն 80 փր.։ Պատրաստ կայ 100,000 գրիւ։ 450,000 օխա բակլա ծախուած է 32½-33 փարայէն։ 400,000 օխա պատրաստ կայ։ Գարի 100,000 գրիւ ծախուած է. 13½-21 ղշ.ի ըստ տեսակին։ Սուլթանիէ չամիչ ծախուած է 37,500 կենդինար, օխան 4¾-6¾ ղշ.ի : 2,000 կենդինար Բուլուէ չամիչ ծախուեր է օխան 4—5¼ ղրշ.էն։ Մինչեւ անցեալ ԲՇ. 8,298 բեռ չոր թուզ հասած է Իզմիրի հրապարակն, և կենդինարն 220—400 ղրշ.ի ծախուած է։ Այս տարուան հունձքն հազիւ 20,000 բեռի պիտի հասնի։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ երկու օրէ ի վեր հիւանդ է։ Խառն Ժողովն այսօր արտասովոր նիստ ունի։

ՔՐԷՏԻ-ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մասնաճիւղերը գոց պիտի ըլլան ԲՇ. օր, 14/26 Սեպտ։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

Մ. Գ. ԾԱԼԵԱՆԻ Ընդհ. Աշխ. Պատմութեան Ե. և Զ. մասերը.

ԱՐԴԻ ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ.—Այս հատորը կ'ներկայացնէ (1) Պատմութեան գլխ. դէմքերն ու դէպքերը. (2) Կ'ծանօթացնէ համառօտիւ իւրաքանչիւր դարու նշանաւոր արուեստագէտները, մատենագիրներն, իմաստասէրներն ու գիտուններն. և (3) Կ'պարունակէ ընդհ. տեսութիւններ ամէն մէկ շրջանէ վերջ։ Այս հատորն, ինչպէս նաեւ Յունաց և Միջին Դարու Պատմութիւններն՝ արդէն հրատարակուած՝ կ'ծախուին բոլոր գրավաճառներու քով։ 3—1

ՖՐԱՆՍԸԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Տնօրէնութեամբ Մ. Ժ. ՖՕՌԻ, — Բէրա, Տըրքմէն փողոց Թիւ 2—4, [illegible]կան դեսպանատան ետեւի կողմը.—Գիշերօթիկ, Տըմի բանսիօն (ցերեկի ճաշն հոն ընող) և ցերեկօթիկ։— Այս հաստատութեան մէջ Հայ երիտասարդք կըրնան հետեւիլ թէ՛ Ֆրանսերէնի և թէ իրենց Մայրենի Լեզուի ուսման։ Ֆրանսերէնի ծրագիրը ճիշտ նոյնն է Ֆրանսայի վարժարանաց ծրագրերուն հետ, և կ'առաջնորդէ դպրութեանց և գիտութեանց պսակաւորի աստիճաններուն։ Ֆրանսերէնի այս կատարեալ դասընթացքին հետ մէկտեղ, վարժարանը մասնաւոր խնամով կ'ուսուցանէ Թուրքերէն և Հայերէն։ Աշակերտաց վերամուտն որոշուած է Սեպտ. 9/21ին։ 20—14

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՖԱՇՈՏԱՅԻ խնդրոյն վրայ Լոնտոնէ հեռագրուած այն լուրն յիշելէ ետք, թէ Ֆրանսա ետ կանչեր է Մառշանի արշաւախումբն, որուն պաշտօնական հանգամանք մ'ունենալը չի ճանչնար, Թան կ'ըսէ թէ անհիմն է այս տեղեկութիւն։

ՎԻԼՀԷԼՄ կայսեր Պաղեստինի ուղեւորութիւնն յետաձգուած ըլլալու լուրը կ'հերքեն ֆրանս. լրագիրք։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Սպանիոյ Նախարարաց Խորհուրդը պէտք եղած հրահանգները տուած է Բարիզի Հաշտութեան Յանձնաժողովին սպանիացի անդամոց. այս հրահանգներ կը վերաբերին գլխաւորաբար Քուպայի պարտքին, Անթիլեանց Սպանիոյ հպատակներուն գոյքերու պաշտպանութեան, Բորդօ-Ռիքոյի երկաթուղիին երաշխաւորութեան, և Փիլիպպեանց մէջ Սպանիոյ վեհապետական իրաւանց նկատմամբ։ Բայց նոյն իսկ Մատրիտի մէջ յոյս չունին թէ Ամերիկա ո՛ և է զիջում ընէ Քուպայի պարտքին և Լուզոն կղզիին մասին։

—Անթիլեանց պարպումին սպանեւամերիկեան խառն Յանձնաժողովը իր խորհրդակցութիւններն աւարտեց Բորդօ-Ռիքոյի պարպումին վրայ։ Քուպայի պարպումն Հավանայէ պիտի սկսի Հոկտ. 15ին, սպանիական նաւերու միջոցաւ։ Անթիլեանց վերաբերեալ բոլոր միւս խնդիրներու կարգադրութիւնը վերապահուած է Բարիզի Յանձնաժողովին։

—Սպանիոյ Պատերազմական գերագոյն Խորհուրդն որոշեց իր պաշտօնէն առժամապէս դադրեցնել զծովակալ Մոնդոյօ՝ Փիլիպպեանց նաւատորմի պետն, և հրամանատար Սօտդօ՝ Քավիդէի նաւարանին տեսուչն, եւ հրաւիրել զանոնք որ հնար եղածին չափ շուտով Մատրիտ դառնան։

—Փիլիպպեանց մէջ Ակինալտօ Սեպտ. 15ին հրաւիրած էր գումարել Ազգային Ժողով մը։ Հազարաւոր մարդիկ ներկայ գտնուեցան նոյն օր։ Ակինալտօ նիստը բացաւ կարդալով նիստի հրաւիրման հրամանագիրը։ Ժողովին կ'մասնակցէին մէկ քանի Սպանիացիներ։ Ակինալտօ շնորհակալութիւն յայտնեց բարեկամ ազգերուն՝ նեղուած ցեղերուն օգնութեան հասնելնուն համար։ Ցետոյ Ժողովը յանձնաժողովներ կազմեց և կանոնագիր մը խմբագրեց։ Միաձայնութեամբ մերժեց սպանեւամերիկեան թեւարկութեան առաջարկ մը, եւ ընդհանուր կերպով սպանիական ո՛ և է միջամտութիւն։ Ժողովին մէջ երեք կուսակցութիւնք կան։ Մին կ'ուզէ Ամերիկայի կցուիլ, միւսը բացարձակ անկախութիւն կ'պահանջէ, և երրորդն իրաւախոհութիւն։ Ամերիկայի հետ միանալ ուզողները սակայն, որք մեծամասնութիւն կ'կազմեն, կ'պահանջեն որ ինքնօրէն իշխանութիւն մը հաստատուի։

ՃԱՊՈՆԻ Իթօ մարքիզին՝ Պեքինի արտաքին գործոց Խորհուրդին մէջ հանդիսաւոր ընդունելութիւն եղաւ։ Իթօ մարքիզն այցելութիւններ փոխանակեց նախարարներուն և Լի-Հունկ-Չանկի հետ։ ԳՇ. օրը պիտի ընդունուէր կայսրէն։

ՉԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԵԱՆ համար գումարուելիք Դեսպանախորհուրդին մէջ ծայրայեղ գաղափարի տէր մարդոց դէմ միջոցներ պիտի մտածուին, կ'հեռագրեն Պերլինէ։

—Թայմզի Բեդերսպուրկի թղթակիցը տեղեկացեր է թէ Զարին զէնընկէցութեան առաջարկին սկզբնապատճառն է եղեր նախկին հրեայ սեղանաւոր մը՝ «Ապագային պատերազմը» խորագրով ընդարձակ աշխատասիրութիւնը, զոր նոյն Հրեան մասնաւոր ունկնդրութեան մը միջոցին մատուցեր է Զարին, գանգատելով ներքին գործոց նախարարէն, անոր տպագրութիւնը չարտօնելուն համար։ Նախկին սեղանաւորը Լեհաստանի Հրեաներուն խեղճ վիճակին վրայ ուշադրութիւնն հրաւիրեր է Զարին, որ սակայն, առանց ո՛ և է դիտողութիւն ընելու այս մասին, երկարօրէն խօսակցեր է անոր հետ, զինեալ խաղաղութեան՝ ժողովուրդներուն վրայ դրած աժռելի բեռին, և այս պատճառաւ մարդկային ընկերութեան կրած մեծ վնասներուն վրայ։ Այս Հրեայ Պերլինի և Բեդերսպուրկի մէջ քաջածանօթ Մ. Պլոխ անուն մէկն է եղեր, որուն մէկ աղջիկն ամուսնացած է Լեհ երեսփոխան Քոզիէլսքիի հետ, որուն անունը շատ անգամ յիշուած է վերջերս, և որուն Վիլհէլմ Բ. ունկնդրութիւն կ'շնորհէր յօժարակամ։

ՍԷՈՒԼԷՆ կ'հեռագրեն թէ Քորէայի Թագաւորն ապաքիներ, բայց գահաժառանգը տակաւին հիւանդ է։

ՃԱՊՈՆԻ պատերազմական եւ ծովային նախարարներն հաւանեցան ելմտական նախարարին առաջարկութեան, նոյն պաշտօնատանց ծախքերը զեղչելու համար։ Տակաւին 30 միլիոն Եէնի բաց մը կայ, եւ ասոր համար հարկ է տուրքերն աւելցնել։ Նոր հրովարտակ մը կ'հրամայէ որ մաքսային նոր սակագիններն յառաջիկայ Յունուար 1էն սկսեալ Ֆորմոզայի համար ալ գործածուին։

ՔԻՉՆԷՐ փաշայի բանակին զօրագունդերն հետզհետէ Գահիրէ կ'մեկնին։ Քէնիրտի հազարապետին հրամատարութեամբ Քէմէրոն Հայլանտըրներն ալ Սեպտ. 18ին [Ը. Ե.] Գահիրէ հասան, ինչպէս նաև արքայական հրետանիին 16րդ վաշտը։— Րիքըրֆթ հազարապետ ալ Օմտուրմանէ գնաց Քիչնէր փաշայի մօտ։

ՊԱՐՊԱՏՈՍ կղզիէն եկած վերջին լուր մը կ'ըսէ թէ անցեալ օրուան թաթառէն փճացեր են երկրագործի տասն հազար հիւղակներ, և թէ խեղճութիւնը վերջին ծայրն հասած է երկրագործներուն մէջ։ Ս. Վինսանի Ժողովրդին վիճակն ա՛լ աւելի խեղճ ցոյց կ'տրուի։ Պարպատոս կղզւոյն ազգային ժողովը 16 հազար անգլ. ոսկի քուէարկեց ի նպաստ աղքատներուն։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Արեւելեան Ափրիկէի կառավարիչն արշաւախումբ մը կը պատրաստէ այդ գաղթականութեան արեւմտեան սահմանագլուխն երթալու համար։ Կառավարիչը կ'փափաքի նիւթեր հաւաքել գերման գաղթավայրին և Քոնկոյի պետութեան սահմանագլուխը ճշտելու Դանկանիքա լճին հիւսիսային կողմին։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԵԱՆ ԽՆԴԻՐ.— Բարիզ, 20 Սեպտ.—Օրլէանի Ֆիլիբ դուքսը Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան հակառակողներուն գլուխն անցած է։ Պուլանժէականները դրամ կ'ժողվեն որպէս զի Ֆրանսայի բոլոր քաղաքներու եւ գիւղերու պատերուն վրայ փակցնել տան Զիւռլէնտէնի պատերազմական նախարարութենէ հրաժարելուն առթիւ նախարարապետին ուղղած նամակը։

Նոր յայտնութիւն.—Տրէյֆիւսի խնդրին մէջ մաս ունեցող բարձրաստիճան սպան է գնդապետ Պէրդէն։ Սիէքլ կ'հաւաստէ թէ այս սպան Տրէյֆիւսի դատին մէջ գործօն դեր ունեցած է։ Մօրէզ Մարքիզին և Բաղիտիւ Գլամի մտերիմ բարեկամն է։

—Մէյեր՝ զօրավար Բէլլիէօյի նամակ մ'ուղղելով կ'ըսէ թէ զօրավարին նուիրական պարտքն է ջանալ որ Բիքառի բանակին մէջ ունեցած աստիճանը նորէն տրուի, քանի որ անոր միակ յանցանքն է Հանրիի խարդախութիւնն ապացուցանել ուզելը։ Բէլլիէօ Մէյերի պատասխանելով յայտարարեց թէ ինք բանակին պետին կողմէ իրեն եղած յայտարարութիւնը նկատի առնելով, վկայութիւն տուած էր, և թէ եղածներուն պատասխանատուն չէ ինքը։ Բիքառի դէմ բացուելիք դատին միջոցին առանց մասնաւոր առնելութեան և թշնամութեան վկայութիւն պիտի տայ։ Գալով Էսթէրհազիի անմեղութեան, զօրավարը կը յայտարարէ թէ ինքն երբեք երաշխաւորած չէ զայն։ Նկատի առնելով կէտ մը զոր առ այժմ չի կրնար յայտնել, ինքն համոզուած է Տրէյֆիւսի յանցապարտութեան. հիմա սակայն բանակն ալ կ'բաղձայ որ դատը վերաքննուի հետեւութիւններէն չվախնալով։

ՖԱՇՈՏԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Քէօլնիշէ Զայթունկ՝ Պերլինէ առած տեղեկութեանց համաձայն, կ'հաւաստէ թէ Ֆաշոտայի խնդիրը դիւրութեամբ պիտի չփակուի։ Արդարև դժուարին է ըմբռնել թէ ինչո՞ւ ֆրանսական կառավարութիւնը Մառշանի արշաւախումբը ճամբայ հանեց, եթէ հիմայ իր ձեռք բերած յաջողութիւնէ հրաժարելու ըլլայ։ Թերևս ֆրանսական կառավարութիւնը Ֆաշոտան թողլով ուրիշ փոխարինութիւններ ձեռք բերէ։ [Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ, 21 Սեպ.]

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Այս առտու հեռագրով Բարիզի մէջ Օսմ. Քոնսօլիտէն 52 սնդ.էն 45ի և Երկաթ.ն 109½էն 109ի իջած են։ Լոնտոնի մէջ 22.18էն 22.12ի իջած է։

—Այս հեռագրով Ղալաթիոյ Սակարանը բացուեցաւ Քոնս.ը 24.17փր. և Երկաթ. 108¾։

—Լոնտոնի Պանքան իր զեղչն 100ին 2ուկէսէն 100ին 3ի բարձրացուցած է։

— Ուգեւորուած գործառնութիւններ չկան։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէռի Դ.	Օ. Ո.	24	18½
Ամէնէն բարձր գին	»	24	20
Ամէնէն վար գին	»	24	18
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	¾
Ամէնէն բարձր գին	»	109	—
Ամէնէն վար գին	»	108	¾

ԲԱՑՈՒՄ 10 Սեպտ.

Օսմ. Քոնս. Սէռի Դ. Գ. Կ.	Օ. Ո.	24	17½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	108	⅜
Օսմանլիէ	»	—	—
Ռէժի	Օ. Ո.	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	—	—
Քռէտի Ժէնէրալ Օթթ.Մ.	Օ. Ո	9	21
Երկրագործական Պանքա	»	8	30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	3	10
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո	4	—
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	690	—
» ժուիսանս	»	200	—
» պարտաթ.	»	498	—
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	311	—
Քարափ Կ.Պոլսոյ	»	463	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	—	65
» ութ օրուան	»	2	12
Ռումէլի Երկաթ. »	Ֆր.	—	—
» մէկ ամսուան »		—	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	32
Մէթալիք	»	97	20
Ռուպլ Թղթադրամ	Օ. Ո.	08	56

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109	17
Բարիզ 3 »	Ֆր.	23	05
Ֆիօրին ժամտա	»	10	90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ. 22 Սեպտ.

Օսմ. Քոնս. Սէռի Բ.	Ա. Ո.	47	25
» » » Գ.	»	26	12
» » » Դ. բաց.	»	22	25
» » » Դ. գոց.	»	22	18
Փոխառութիւն Գասապա	»	83	50
» Օսմ. 3½ %	»	101	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	87
Այտընի երկաթուղի	»	11	50
Եգիպտական միացեալ	»	109	37
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	109	81
Հելլենական 5 %	»	38	50
Մօնօբօլ Հելլենական 4 %	»	43	50
Ռանթ » 4 %	»	32	25
Պուլկ. Փոխառ. 6 % 1888	»	93	—
» Նոր » 6 % 1892	»	93	75
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	46
Դրամազեղչ	»	3	—

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Սեպտ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	97	60
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	112	10
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	97	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	27

ԲԱՐԻԶ, 22 Սեպտ.

Օսմ. Քոնս. Սէռի Դ. բաց.	Ֆր.	22	55
Օսմ. Քոնս. Սէռի Դ. գոց.	»	22	45
» » » Բ.	»	47	45
» » » Գ.	»	26	47
Օսմանլիէ	»	408	50
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	109	—
Օսմ. Ռէժի	»	285	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	548	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	102	55
Քռէտի Լիոնէ	»	873	—
Պանք տը Բառի	»	959	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3694	—
Իտալական Ռանթ	»	92	57
Սպանիական արտաքին	»	43	97
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	29½
Դրամազեղչ	»	2	—

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Սեպտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	55
» Լոնտոնի վրայ	»	120	25
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	58	70
Օսմ. Ռէժի	»	130	—

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 22 Սեպտ.— Կ'ըսուի թէ Ֆրանս. կառավարութիւնն որոշած է օգնութիւն ղրկել Մառշանի արշաւախմբին ի Ֆաշոտա։

—Նախապարութիւնն հակառակ է այն քննութեան որ բացուած է գնդ. Բիքառի դէմ։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսացի դրամատեարց խմբակ մը, հանքերու և երկաթուղւոյ մենաշնորհներ ձեռք բերելու մօտ., պատուիրակներ ղրկած է Պելկրատ և Սօֆիա։ Ֆրանսացիք արծաթի կարեւոր հանքի մը մենաշնորհը ձեռք բերած են, եւ երկաթուղւոյ մը շինութեան համար կ'բանակցին։ Անգլիացիք ալ ուրիշ մենաշնորհներու հետամուտ են։

ՄԱՏՐԻՏ.— Հաշտութեան Դաշնագրոյն կնքուելէն յետոյ, Սպանիոյ կառավարութիւնն 5 միլիոն անգլ. ոսկւոյ փոխառութեան մը համար Ռոչիլտեան Տան պիտի դիմէ, երաշխաւորութիւն ցոյց տալով Էլ-Մատէնի հանքերը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգ. կառավարութիւնը ՇԲ. օրը լուր կ'սպասէ Քիչնէր փաշայէ, Ֆաշոտայի մասին։

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Սեպտ.— Հրամատար Էսթէրհազի Տէյլի Նիւզի խմբագիրներէն միոյն ըսեր է թէ փախչելէն առաջ, Մ. Քավէնեաքի ուղղած էր յոյժ կարեւոր նամակ մը, որով կ'ամբաստանէր խարդախ Հանրին և կը յայտարարէր թէ սպայակոյտը կ'ծածկէր ճշմարտութիւնը։ Էսթէրհազի յարեր է նաև թէ ի մօտոյ շահեկան գիրք մը պիտի հրատարակէ Տրէյֆիւսի գործին վրայ։

ԲԱՐԻԶ. —Գնդ. Բիքառ, որ Սանդէի բանտը կ'գտնուէր, Շէրշ-Միտիի զինուորական բանտը փոխադրուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ գնդապետին դէմ բացուած նոր դատն հետեւանքն է այն քննութեան զոր Զօր. Զիւռլէնտէն կատարած էր։ Այս մասին Մ. Սառիէնի խորհուրդ հարցուած չէ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Ծովակալ Սերվէրա այսօր Մատրիտ հասաւ։ Կայարանին մէջ իրեն կ'սպասէին ծովային նախարարն և բազմաթիւ սպայք։ Ոչ մէկ դէպք պատահեցաւ։

ՑԻՊՐԱԼԹԱՐ.— Հոհէնձոլէրն զբօսանաւը Իտալիա ուղեւորեցաւ, ուր Գերման կայսեր ու կայսրուհւոյն պիտի սպասէ ի Վենետիկ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Պանքան իր դրամազեղչի սակը 3% ի բարձրացուց։

ԲԱՐԻԶ.—Նիւ-Եորքէ հեռագրական լուրեր զգալի բարձրացում մը կ'ծանուցանեն ցորենի գնոյն վրայ, որ 73.75 փակուեր է։

ՄԱՏՐԻՏ.—Կառավարութիւնը ներում շնորհեց դատապարտեալ ոճրագործներուն, որք իբրեւ կամաւոր ծառայած էին պատերազմին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Սեպտ.— Շանկայէ քաշուած հեռագիր մը նայելով, Չինաստանի կայսրը մեռած է։

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարաց Խորհրդին մէջ մեծ չփոթութիւն մը յառաջ եկած է։ Գաղափարներու բացարձակ անհամաձայնութիւն կ'տիրէ տակաւին Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան նկատմամբ։

—Սերպիոյ Թագաւորն անպաշտօն կերպով հոս հասաւ, իր մայրը՝ Նաթալի Թագուհին տեսնելու համար։

ՄԱԳԸՐԲԷՕՑ ՄԱՀՔԷՄԷՍԻՆՏԷՆ ԻԼԱՆ

Մագրի գարիէսինտէ միւգիմ օրման միւֆէթթիշլէրինտէն Միհրան Շէհիրլեան էֆէնտինին գարիյէի մէրգումէ սաքինլէրինտէն Բիւզանդ Շէհիրլեան զիմմէթինտէ պա իլամ մահքիւմինպիհ ալաճաղը օլան մէպալիղը մայիւմէնին թէէմինը ախզ ու իսթիֆասը զըմընտա մէտեունը մէրգումըն գարիէյի մէրգումէտէ Գարա Մէհմէտ սօգագընտա միւթէաբբըֆ օլտուղը 14 նումէրօլը պիր պապ խանէսինին 61 կիւն իճրա դըլընան միւզաեէտէի ալէնիէ նէթիճէսինտէ յիրայի Օսմանի 100 ղշ. հիսապը իլէ 10,500 ղշ. թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իթմիշ օլտուղընտան պունտան զիատէէէ խանի 100տէ 5 զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին 31 կիւնէ գատար փէյ ագչէլէրի իլէ պէրապէր Չէքմէճէի-Սաղիր գազասը Պիտայէթ Մահքէմէսի իճրա տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի վէ միւտտէթը մէզքիւրըն ինգըզասընը միւթէագըպ գարարը գաթիի քէշիտէ գըլընաճաղընտան զամմ գապուլ օլունամայաճաղը մալիւմ օլմագ իւզրէ իյանը քէյֆիեէթ օլունմասը պէյան օլունուր։

5 Ճէմազիւլ էվվէլ 316

9 Էյլուլ 314

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,954,532
ՀԱՍՈՅԹ 1896 ՏԱՐԻՈՅ 2,981,236

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,893,700
ՀԱՍՈՅԹ 1896 ՏԱՐԻՈՅ 1,121,900

Ընկերութիւնքս իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'ստանձնեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագին սակերով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց սակերը, բաղդատաբար այն չացառիկ ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոց մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն ստուարութեամբ։ —Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 29,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

'ՄԱՐԻԹԱՅՄ'

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈՒՊԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՇԽԱՐՀԻ ԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1842 ԻՆ Ի ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 1,314,000,000 ՖՐ. ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐ.

1897 ՏԱՐԻՈՅ ՀԱՍՈՅԹՔ 280,600,000 ՖՐԱՆՔ

Այժմու ապահովագրութեանց ցանկն է 4 միլիառ 853 միլիոն ֆրանք. Յաւելուած (ապահովութեան դրամագլուխ) 183 900,000 ֆր.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ բոլոր ընկերութիւններէն յառաջ կ'ընծայէ թէ' ապահովագրութեան և թէ չահագործման բոլոր առաւելութիւնները։

Անփոփոխ են հաստատուն բաժիներ

ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ՍԱԿԵՐ. — Ապահովագրութեան մուրհակ' Ամբողջ կեանք ցկեանս և ժամանակաւոր բաժիններով։ Մուրհակ' 5 0/0 պարտաթուղթ. Մուրհակ' մասնակի եւ չարունակական վճարումներու։ Մուրհակ խառն' բստ կամս։ Մուրհակ' քոնսոլիտէ դրամագլխով եւ չահով։ Զառակներու տոկոսն ձգեալ եկամուտ 10, 15, 17 և մինչեւ 18,39 0/0 եւն. եւն.

Ընդհ. Գործակալ Հ. ՏԸ ԱՆՏՐԻԱ — Գործակալութեան վարիչ ԱԼՊԷՐԴ ՄԷՕԼՀԱՒԶԷՆ

Պոլիս, Պահչէ-Գաբու Իզզէթ Պէյ խան

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըբուլ և Միջերկրականի մէջ բանող չոգենաւներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
Ռամսէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնֆիս	3500	Ներքիս	2500
Անդալիս	3000	Թեբա	2250
Ալգօր	3000	Օսիրիս	2250
Անոբիս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կապադովկ	1500
Ֆենիս	2750	Իսիս	1500

Ջէջաւին չոգ. Սեպտ. ի դէպ 3ին Լիվըրբուլէ հոս կ'հասնի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ռեխթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34. Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA A ST. PÉTERSBOURG

1881 Մարտ 20 ին հաստ. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան տեսչարանը, Մեծ Մորսքայա 37. Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՊՇԸՄԱՆ — Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ (Հին Մաքսատան տեղը) — Ընդհ. Գործակալութեան համար ԹԷՕՏՕՐ ՔԷՔՐԻՆ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ եւ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըբուլ և Արեւելեան մէջ բանող չոգենաւներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ասամէնիան	10500	Էճիբշիան	3500
Քեսդրիան	10500	Բրազիլիան	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անադոլիան	2500
Գոսդրիքան	8000	Ալքուէլիան	2500
Ֆրիճիան	8000	Դէսպիան	2000
Քալիֆորնիան	3700	Մինչօ	900
Վավմէնիան	3700	Օբորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆալիան	3500		

«Ֆլավիեն» չոգ. նաւ. Լոկան Լիվըրբուլէ եկաւ։
«Բէրսիեն» չոգ. նաւ. Բոպլինսըն Օտեսայէ գալով ամսոյս 3/15 ին, քանի մը օրէն կ'մեկնի ուղղակի Լիվըրբուլ։
Ապրանքները տեղական կ'ընդունի ի բերն ապրանքի ... Ղալաթիոյ մաքսատան հանէ ... համար իրենց հրահանգը պէտք է չոգենաւուն մեկնումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՕՆՏԷՆ
Մէնէմէն Ալի փաշա խան, թիւ 1 Ղալաթիա

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԻ ՄԸ ՆԵՂ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զզուելի ջուրերն ու դեղերն, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել

ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱ VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաուդեռուեար գրութեամբ զատուած յստակ ջուր մ'է և չատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարեալ մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւօտ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրա խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ. 26—14

DRAGÉES DE FER RABUTEAU
ՌԱՊԻՒԹՕԻ ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՇԱՔԱՐԱՀԱՏՆԵՐ

Երկաթախառն դեղերու ամէնէն գերազանցն է.
Կ'բժշկէ.
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ, ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ու ՏՂԱՑՈՑ և ԿԱՆԱՆՑ ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ։

SIROP LAUBERGIER
ՕՊԷՐՃԷԻ ՕՇԱՐԱԿ
Կ'բուժէ. ... ԻԶՈՒԱԾՔԸ և ... համար մասնաւորապէս անհրաժեշտ դեղ մ'է։

SANTAL CLIN
ՍԱՆԹԱԼ ՔԼԷՆ
Կ'բուժէ.
ՀԻՆ և ՆՈՐ ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ ու ՀՈՍՈՒՄները։
Սանթալ Քլէնի ճշմարիտ գործածութիւնը փնտռեցէք.
Օրական 8—12 հատ կ'առնուի։

LIQUEUR LA VILLE
ԼԱՎԻԼԻ ԸՄՊԵԼԻ
ՅՈԴԱՑԱՒԻ և ՅՈԴԱՑԻՆ ԿԱԹՈՒԱԾԻ համար փորձուած միակ դարման։

Այս դեղերը կ'ծախուին Թուրքիոյ ընդհանուր դեղարաններուն մէջ։ 52—43

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	26,504,000
Տարեկան հասոյթ	»	58,937,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԲԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր տակոսներով։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ՍԱՍՈՒՆԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գաբու, Անանիասեան խան, 20, 21, 22

ՉԿԱՐԴԱՑՈՒԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Բարձր դասու ընկերութիւններու մէջ տեսակ մը գարեջուր կ'գործածեն, որ մարդուս քաղցր հաճոյք մը պատճառելով ստամոքսը կ'ազդուէ և մարսողութիւնը կատարելապէս կ'դիւրացնէ։ Ոեւէ պատճառաւ առաջ եկած անհանգստութիւն անմիջապէս կ'թմրեցնէ այս գարեջուրին չնորհիւ և մարդ նոր կեանք եւ ոյժ կ'առնու։ Հասարակութեան ծանօթ է այս գարեջուր և աշխարհի ամէն կողմ բժիշկներն ստամոքսի հիւանդութեանց և դժուարամարսութեան համար միայն այս գարեջուրը կ'յանձնարարեն որուն անունն է «Էփոփէ դը Մոլի Ֆրանոյ Տէժարտէն»։ Կերակուրէն առաջ Տէժարտէնի գարեջուրէն մէկ կամ երկու գաւաթ խմելով մարդս թէ' յոյժ կ'ախորժի և թէ ստամոքսին առողջութեանը ծառայած կ'ըլլայ. որովհետեւ գործածել սկսելուն պէս, ախորժակը կ'բացուի, կերածը դիւրաւ կ'մարսէ, քունը կ'կանոնաւորուի, և մարմինը կ'զօրանայ։ Փափկակազմ անձանց և ստամոքսի հիւանդութենէ նեղուողներու կը յանձնարարուի որ փոխանակ սուրճի գարեջուր գործածելով ստամոքսնին խանգարելու, Տէժարտէնի գարեջուրէն գործածեն, որ թէ իրենց զուարթութիւն պիտի պատճառէ և թէ ստամոքսնին առողջ պիտի պահէ։ Կը ծախուի ամէն դեղարաններու, դեղավաճառանոցներու և մեծ նպարավաճառանոցներու մէջ։ ՏԷԺԱՐՏԷՆ անունը չկրող չիչերը կեղծ են։ 13—9

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3 1/2. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ։ Արտասահման 40 Ֆր. 6 ամս 20, 3 ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լոքալէ։

Իզմիրց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ և այլ երեւելիներ ետ չեն տրուիր.

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Է. Պոլիս, Թ° 23, 25, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (30)

ՔԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

—Որո՞ւ կ'ըսեմ կոր, Ռօզ, կրկնեց Մատամ, աղուոր սատամ մը։

—Ազգարարեցէ՛ք Մատամ, պատասխանեց թեթեւսարտոյ աղջիկն, ի՞նչ ըսեմ, ինքզինքս կ'մոռնամ կոր։

—Բայց ազգարարութեան ալ ուշադրութիւն ըրած չունիս, և այնպէս կ'կարծեմ որ դուն չուտով գոյնդ դուրս պիտի տաս. չէ՞ ես այսպէս խայտառակութիւն չեմ ուզեր իմ սրահիս մէջ, ամէն մարդ պէտք է հետեւի իմ հրահանգներուս։

—Ի՞նչ կ'ընեմ կոր, Մատամ։

—Դուն քեզ ծանրէն ծախել բնաւ չես գիտնար կոր, ինչո՞ւ այնչափ կ'ընտանենաս, կ'թեթեւնաս, թող որ երիտասարդները քու չուրջդ դառնան, միթէ այնչափ աւանա՞կ կ'կարծես զանոնք. օր մը չէ, օր մը պիտի հասկնես արժէքդ։

Ցետոյ Մատամ Սէպասթիէն խօսքը թիւրեց, Նուրբ սիրուն աղջկան մ'ուղղելով,

—Իսկ դուն ալ, Մարկրիթ, բոլորովին Ռօզին հակառակն ես, արձանի պէս քարացած կ'նստիս, ատ ալ չըգար իմ գործիս, պէտք է հրապուրիչ ձեւեր առնես, ուշադրութիւն հրաւիրես վրադ, առանց թեթեւ երեւնալու։ Աղջի գիշեր, ծերուկէն մէկ երկու հարիւր ոսկի աւելի քաշելը բան մը չէր, մարդն ամբողջ գրպանը պիտի պարպէր, եթէ քարեհաճէիր քիչ մը լեզու թափել. բայց դուն աշխարհէ դալուդ զըղջացած ես, բերանդ բանալու կ'վախնաս...։

Մարկրիթ խորունկ ա՜խ մը քաշելով։

—Հապա եթէ խօսելու տրամադրութիւն չունենայի՞, ըսաւ։

Քահքահ խնդաց հրէուհին, լպիրշ եղանակով մը ու ծաղրական չեշտ մը դնելով ձայնին մէջ։

—Մատամ լա Քօնթէսը տրամադրութիւնը չունէ՞ր երէկ խօսելու, հարցուց՝ չարունակելով իր սատանայական քրքիջը. ի՞նչ բան վրդովուած էր արդեօք Նորին ազնուամեծարութեան հանգիստը։

—Զարժեր որ այդչափ ծաղրէք, Տիկին. ըսաւ հէք աղջիկն, իբրեւ մարդ կրնամ իմ վիշտերս ունենալ, թէեւ սա ալ պէտք է խոստովանիլ որ ձեր պատուաւոր բնակարանն ընդունուելէ վերջ, ալ ուրիշ վիշտերով տառապիլ, բոլորովին աւելորդ է։

Մատամ Սէպասթիէն, սառնկապէս պղլած՝ Մարկրիթի այս ակնարկութենէն, մռլեգին աւաչով մը, որ իր ամբողջ հրէութիւնը ի յայտ կ'բերէր։

— Ապերա՜խտ, ռռնաց՝ աղջկան վրայ յարձակելով, անոր համա՞ր զիս կ'խածատես որ քեզ հաց տուի, երբ անօթի ծարաւ պիտի սատկէիր Մարսիլիոյ մէջ։

Մարկրիթ բնաւ իր պաշտպանութիւնը չկրկնելով.

—Աւելի լաւ կ'ընէիք եթէ իմ բաղդիս ձգէիք զիս, Մատամ, ըսաւ, ամէն մարդու տրուած չէ, ձեր հովանիին տակ ապրելու հաճոյքը վայելել, կամ թէ ես բոլորովին անընդունակ կ'գտնեմ զիս, ինձ յանձնած պաշտօնիդ։

—Հիմակ անմիջապէս կրնաս մեկնիլ, բայց պայմանաւ որ պարտքերդ հատուցանես։

—Հարկ չկայ պարտքերս յիշեցնել, Տիկին, ըսաւ Մարկրիթ, դառն ժպիտով մը, Կ. Պոլսոյ նման քաղաքի մը մէջ, ուր ամսական հօթն—ութ ոսկիով, հինգ վեց անդամէ բաղկացեալ ընտանիքներ ձոխութեամբ կ'ապրին, և դուք երբ ինձմէ տասնըհինգ ոսկի միայն ուտեստի վարձք կ'պահանջէք, երբ մուսլինէ պարզ չրջազգեստ մը որ հազիւ երկու ոսկի ծախքով կ'չինուի և դուք տասն ոսկի կ'անցնէք իմ հաչւոյս, բնական է որ գերեզմանը միայն փրկէ զիս այս պարտքերէն։

Մատամ Սէպասթիէն՝ նկատելով որ բանակռիւն փոխանն անհաճոյ եզրակացութեան մը պիտի յանգէր. և թէ միւս աղջիկներն ալ ըմբոստանալով մեծ խռովութիւն մը պիտի հանէին, անմիջապէս ձայնն իջեցուց ու տխպար մօր մը գորովալից ձայնով։

—Դուն իրա՛ւ խենդ ես, Մարկրիթ, ըսաւ, ըրած մէկ պարզ դիտողութեանս համար, կ'արժէ՞ր այսքան պարապ խօսքեր ընել, եթէ ծերուկին քթէն բռնել կ'յանձնարարեմ, պարզապէս քու շահուդ համար է։ Ցետոյ խօսքն ընդհանուրին ուղղելով։

—Աւնք պարապ խօսքեր են, ըսաւ, տուն ըլլայ վէճ չըլլայ անկարելի բան է. սանկ փոր չեն կչտացներ, մեք աւրթէն օգտուելով չատ դրամ քաշելուն վրայ խորհելու ենք, որ երթանք Բարիզի մէջ հանգիստ կեանք մը վարենք, ելէք տեսնամ խնամուած արդուզարդ մ'ընենք, հիմայ ուր են, ուր չեն կուգան։

Մարկրիթ այլեւս չպնդեց իր ընդդիմութեանը վրայ, համոզուած ըլլալով որ, անկարելի է Մատամ Սէպասթիէնի ճիրաններէն ազատիլ. եւ ամենքը մէկէն իրենց առանձնասենեակը քաշուելով, սկսան տարբեր անուշահոտութիւններով լուացուիլ եւ այլեւայլ օծանելիներով, ներկերով չպարել իրենց դէմքն ու կարելի եղածին չափ հրապուրիչ երեւոյթ մ'առնել։

Գիշերուան ժամ երեքէն վերջ հետզհետէ սկսան հասնիլ Մատամ Սէպասթիէնի հիւրերն, որք մեծ թիւ մը չէին կազմեր. մէկ երկու տարեց մարդիկ, երկու երիտասարդ, և քանի մը հատ ալ միջասեւէտի կամ հովարտաններու դասէն։

Մատամ Սէպասթիէնի անհանդարտ երեւոյթէն կ'հասկցուէր որ ուրիշ հիւրերու ալ կ'սպասէր, որք սակայն կ'յապաղէին գալ. վերջապէս ժամն չորսին դրան զանգակն հնչեց, և վայրկեան մը վերջ Վահրամ պէյ սրահէն ներս մտնելով, ուղղակի լպիրշ հրէուհին դիմեց ու անոր առջեւ խոնարհելով համբոյր մը դրօշմեց յոյր ձեռքերուն վրայ։

Կեղծ Մատամը, մեր քիչ մը առաջ ներկայացուցած լղրձուկ կինը չէր հիմայ. կիսուհի մը երեւոյթով բազմած թաւշեայ թիկնաթոռի մը վրայ, հազիւ կ'բարեհաճէր ժպիտ մը չնորհել իր հիւրերուն, որք այս սաորին մեծ նոյն պահուն մէջ, հաւի նման փեթթուելէ և մեծ գումարներ կորսնցնելէ վերջ, հպարտ դէմքով կ'մեկնէին, Բարիզեան[°°] երեւոյթ մը վայելած ըլլալու անձառ գոհունակութեամբ։

Վահրամ պէյ, Մատամ Սէպասթիէնէ նուազ կենցաղագէտ չերեւնալու մեծ ճիգով մը։

—Ներեցէք, Մատամ, ըսաւ, անոր ցոյց տուած աթոռին վրայ նստելով քովիկն, եթէ այսչափ սպասցուցի ձեզ, պատասխանատուն ես չեմ. չատ մը գլխացաւ հիւրերէ պաշարուած էի, և մինչեւ որ հազարումէկ պատրուակով օձիքս ազատեցի, տեսայ որ ժամն երեքին մօտեցած է։

—Շնորհակալ եմ ձեր ողնողութենէն, Մօսիէօ Վահրամ պէյ, ըսաւ հրէուհին ծանր ժպիտով մը, կ'ցաւիմ որ իմ պատճառովս զրկուեցաք ձեր հիւրերը վայելելէ, որոնց ընկերութենէն աւելի հաճոյք պիտի զգայիք բնականաբար։

—Ի՞նչ կ'ըսէք, Մատամ, պատասխանեց Վահրամ փութկոտ հեգնութով մը, միթէ ձեզ նման ճշմարիտ Բարիզուհիի մը սալոնին յարգը չգիտնալու աստիճան տղէ՞տ կ'կարծէք զիս։

—Շատ ազնիւ էք, Մօսիէօ Վահրամ պէյ, յարեց Մատամ Սէպասթիէն և խօսքը Ռօզի ուղղելով։

—Տեսա՞ք, օրիորդ, ըսաւ, Մօսիէօ Վահրամ պէյ այլեւս չի գար կ'ըսէիք, ի՞նչպէս եկաւ։

Ռօզ կարմրատակելով առաջ անցաւ ու գլխու, իրանի, թեւերու անբացատրելի սեթեւեթներով.

—Իրաւ որ ամենքնիս ալ յուսահատեցուցիք, Մօսիէօ Վահրամ պէյ, ըսաւ, եւ քիչ մնաց անհամ երեւոյթ մը անցնելու պատճառ ըլլայիք։

Վահրամ Ռօզի քօղըլիմաններէն զգլխած՝ անմիջապէս խոնարհեցաւ չխտի աղջկան առջեւ ու թագուն գանձ մը գտնողի անձառ երանութեամբ։

—Ո՜հ չափազանց երես կուտաք ինծ օրիորդ, ըսաւ, այնչափ կարեւորութիւն ընծայելով իմ ներկայութեանս։

—Դուք ՝ընկերութիւններու հրապոյրն էք, յարեց Ռօզ ճշմարիտ հիացումով մը, եւ ինծ այնպէս կ'թուի որ Բարիզ վերադարձիս իսկ չպիտի կրնամ մոռնալ ձեր թանկագին ընկերութենէն ստացած քաղցր տպաւորութիւններս։

Ո՜հ, բարիզուհիի մը կողմէ իրեն ուղղուած այս քօղըլիմաններ, թէեւ անոնց մէջ քիչ մը չափազանցութիւն կենար իսկ, չէր կրնար փոխարինել Վահրամ ո՛ և է երջանկութեան հետ։ Պատւոյ տխլօմներ կ'սեպէր զանոնք եւ հետզհետէ համարումը կ'աւելցնէր իր անձին արժանեացը վրայ։

Շար.